

САКРЭТЫ ВІНА
ПАСКРЫВАЕ
АЙЧЫННЫ
САМЕЛЬЕ

4

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

У ПОШУКАХ
НОВЫХ СТРАТЭГІЙ
ЗЕМЛЯРОБСТВА

7

3

ЖНІЎНЯ 2019 г.

СУБОТА

№ 145 (29012)

ЛІЧБА ДНЯ

5573 маладыя
спецыялісты —

выпускнікі медыцынскіх
ВНУ і каледжаў прыбылі
пазаўчора на першыя
рабочыя месцы ва ўстановы
аховы здароўя. Першы
рабочы дзень 1 жніўня быў
у 2965 урачоў-спецыялістаў
і 2608 урачоў-інтэрнаў.
У тым ліку ў арганізацыі
аховы здароўя Мінска
прыбылі 1368 маладых
спецыялістаў, Мінскай
вобласці — 805,
Магілёўскай — 685,
Віцебскай — 575,
Гродзенскай — 486,
Гомельскай — 765,
Брэсцкай — 672, у
арганізацыі аховы
здароўя рэспубліканскага
папарадкавання — 217.
Цяпер у галіне
308 425 работнікаў.
Колькасць тых, хто мае
вышэйшую медыкацыйную,
складае 52 717, сярэдняю
спецыяльную адукацыю —
115 312. За апошнія
пяць гадоў колькасць
урачоў-спецыялістаў
вырасла на 8,8 %,
спецыялістаў з сярэдняй
спецыяльнай адукацыяй —
на 4,2 %.

РЫХТУЙ ЗАПЛЕЧНИК ЛЕТАМ

Сезон школьных кірмашоў-базараў стартваў у Гомельскай вобласці 15 ліпеня. Запланавана каля 300 кірмашовых мерапрыемстваў, у тым ліку амаль 200 пашыраных кірмашоў выхаднога дня. Акрамя таго, для зручнасці пакупнікоў у шэрагу гандлёвых арганізацый выдзелены дадатковыя месцы для продажу тавараў да новага навучальнага года, больш чым на 900 аб'ектах па ўсёй вобласці афармляюць «Куткі школьніка». У гандлёвай сетцы ў рэгіёне маецца шырокі асартымент прадукцыі для школьнага сезона: пісьмовыя і канцелярскія тавары, адзенне, абутак, панчошна-шкарпэтакныя вырабы, сумкі, заплечнікі і г. д.

Фота: БелТА

КОРАТКА

• Еўразійскі банк развіцця разглядае яшчэ адзін праект з ААТ «Беларуськалій» на \$300 млн.

• Маладзёжныя экіпажы рэспублікі намалацілі звыш 216 тысяч тон збожжа новага ўраджаю.

• Пацярпелы ў Анкары беларускі дыпламат выпісаны з бальніцы, ён ідзе на папраўку.

• Банкаўскі спецыяліст са Слоніма падманым шляхам завалодала больш чым Br540 тысяч. Справа перададзена ў суд.

АНТАЛОГІЯ АШУКАНСТВА

Мы працягваем знаёміць чытачоў з прыкладамі махлярства і дзелімся парадамі, як не стаць іх ахвярай. Сёння размова пойдзе пра прадукты харчавання. Сальманелёз, трыхінелёз, ліхаманка — бр-р-р, лепш наогул не ведаць пра гэтыя хваробы. Летам рызыка падхапіць такую нечаканасць узрастае ў разы. Загадчык

аддзялення гігіены харчавання Магілёўскага абласнога Цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Вячаслаў ГУРСКІ (на фота) расказвае, як гэтага пазбегнуць, і прыводзіць прыклады з практыкі.

СТАР. 5

НАЦЫЯНАЛЬНЫ БАЙКШЭРЫНГ З AIST(амі)

Беларускія веласіпеды, праграма і станцыі.
«Мотавелазавод» гатовы запусціць новы праект, а горад — не

На вуліцах сталіцы ў летнія месяцы з'яўляецца ўсё больш веласіпедыстаў, для Мінска гэта ўжо не дзіва. Сёлета гараджане не маглі не заўважыць велізарную колькасць менавіта жоўтых веласіпедоў — гэта першы ў краіне байкшэрынг «Колабайк». Пасля яго запуску ў навінах усё часцей можна пачуць пра дзіўныя прыгоды гэтых самых жоўтых веласіпедоў. Яны аказваюцца то ў раце, то на даху будынка, іх спрабуюць сагнаць ці разабраць, а сам двухколавы транспарт можна сустрэць у самых нечаканых месцах. Часцяком такая спантанная паркоўка замянае і пешаходам, і аўтамабілістам. «Колабайк» з'яўляецца байкшэрынгам, які працуе без базавых станцый, гэта значыць, веласіпед, які ты ўзяў напратак, можна пакінуць у любым месцы горада.

СТАР. 13

ISSN 1990 - 763X

9 771990 763008

АБМЕРКАВАНЫ КЛЮЧАВЫЯ НАПРАМКІ СУПРАЦОЎНІЦТВА

У развіццё дамоўленасцей, дасягнутых у час афіцыйнага візіту Прэзідэнта Узбекістана ў Беларусь, учора адбылася тэлефонная размова кіраўніка беларускай дзяржавы Аляксандра Лукашэнка з узбекскім лідарам Шаўкатам Мірзіёевым, паведаміла прэс-служба беларускага лідара.

«Прэзідэнт яшчэ раз падзяліў вынікі праведзеных

напярэдадні перагавораў, абмеркавалі ключавыя напрамкі беларуска-узбекскага супрацоўніцтва, а таксама пытанні рэалізацыі сумесных праектаў у розных галінах эканомікі», — расказаў у прэс-службе. Шаўкат Мірзіёев пацвердзіў сваё запрашэнне Аляксандру Лукашэнку наведаць з афіцыйным візітам Узбекістан у любы зручны час.

БЯЗВІЗ, ЖНІВО І ПАГЛЫБЛЕННЕ ІНТЭГРАЦЫІ

Прэзідэнт правёў нараду з кіраўніцтвам Савета Міністраў па пытаннях, якія закранаюць розныя сферы жыцця краіны

На чарговую нараду па фінансавых, інвестыцыйных, знешнеэканамічных рашэннях Аляксандр Лукашэнка запрасіў у тым ліку і найвышэйшых службовых асоб, кіраўніцтва сілавых структур, інтарэсы чыіх ведамстваў закранаюць разглядаемыя пытанні. Ад суразмоўцаў Прэзідэнт запатрабаваў не вузкаведмадныя даклады, а абгрунтаваныя тых ці іншых палажэннях і канкрэтных прапановаў.

«Гэта не пытанні, дзе трэба з нуля пачынаць і глыбока паглыбляць у сутнасць. Яны даюць вядомыя, так ці інакш абмяркоўваюцца ў грамадстве. Вельмі важна пачуць альтэрнатыўныя пазіцыі для прыняцця ўзважанага рашэння», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Як паведаміў журналістам прэм'ер-міністр Сяргей Румас, першы блок пытанняў закраняў узаемаадносіны з Расіяй.

«Кіраўнік дзяржавы больш падрабязна праінфармаваў членаў урада аб перагаворах, якія адбыліся ў Санкт-Пецярбургу, і даручыў ураду паскорыць работу над узгадненнем з Расійскай Федэрацыяй палажэнняў абноўленай праграмы дзеянняў. Усе першапачатковыя тэрміны, якія былі ўстаноўлены, павінны вытрымлівацца. Літаральна зараз урад пачынае адпрацоўку са сваімі калегамі ўсіх пакуль што няўзгодненых пытанняў па паглыбленню інтэграцыі», — адзначыў Сяргей Румас.

Ён нагадаў, што такіх пытанняў засталася некалькі і пасля ўзгаднення праграмы дзеянняў павінны быць распрацаваныя дарожныя карты па сектарах. Іх прадставяць кіраўнікам дзяржавы сёлета ў лістападзе.

Аляксандр Лукашэнка заслухаў даклады членаў урада па рэалізацыі трох буйных інвестыцыйных праектаў.

Урад пацвердзіў сваё абавязальства па ўводзе ў эксплуатацыю Светлагорскага цэлюлозна-кардоннага камбіната ў другім паўгоддзі 2019-га. Па словах кіраўніка Кабінета міністраў, чыя прадпрыемства працуе ў рэжыме вопытнай эксплуатацыі з загрузкай каля 70 %, мае неаблагаў цанавую кан'юнктуру, большасць прадукцыі адпраўляе на экспарт. Да канца года прадпрыемства павінна выйсці на праектную магутнасць.

На нарадзе разгледзелі і ход рэалізацыі інвестпраектаў у сферы дрэваапрацоўкі ў Добрушы і Шклове.

«Гэтыя праекты кіраўнік дзяржавы напярсіў дапрацаваць у найбліжэйшы час. Указы, якія прадугледжваюць іх рэалізацыю, павінны быць унесены ў Адміністрацыю чыяг жніўня», — паведаміў прэм'ер-міністр.

У Палацы Незалежнасці абмяркоўвалася і пытанне пашырэння тэрыторый для бязвізавага наведвання замежнымі грамадзянамі Беларусі. Прэзідэнт падпісаў Указ аб пашырэнні такіх тэрыто-

рый у Гродзенскай і Брэсцкай абласцях: гэтыя меры будуць спрыяць развіццю турызму.

На нарадзе кіраўніка дзяржавы праінфармавалі пра становачую ролю, якую адыгралі папярэднія рашэнні па бязвізе. Пасля падпісання новага ўказа таксама чакаецца павелічэнне колькасці турыстаў. Акрамя таго, Аляксандр Лукашэнка даручыў Міністэрству замежных спраў актывізаваць работу па рашэнні візавых пытанняў з Еўрасаюзам і Расіяй — прапановы будуць унесены ў найбліжэйшы час.

Намеснік прэм'ер-міністра Уладзімір Дворніч далажыў Прэзідэнта аб ходзе ўборачнай кампаніі. Па стане на 2 жніўня ў краіне ўбрана 55 % плошчаў.

«Увогуле, вынікі нашмат лепшыя за леташнія, але кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на тое, што не ва ўсіх раёнах аднолькава добрая сітуацыя. На жаль, надвор'е ўносіць карэктывы, ёсць і чалавечы фактар: не заўсёды арганізавана работа нашых гаспадарак. Таму кіраўнік дзяржавы даў адпаведнае даручэнне. Акрамя таго, ён заслухаў даклад пра ўсе праблемныя пытанні ўборачнай. Урад праінфармаваў пра сітуацыю з палівам, Прэзідэнт падтрымаў гэтыя прапановы. Усе неабходныя меры, каб уборка прайшла зладжана, неадкладна будуць прынятыя», — паведаміў прэм'ер-міністр.

Варвара МАРОЗОВА.

ПАЗІЦЫІ ПА ЎМОВАХ АДМЭНЫ РОЎМІНГУ МАКСІМАЛЬНА ЗБЛІЖАНЫ

Беларусь і Расія максімальна зблізілі пазіцыі па ўмовах адмены роўмінгу, засталася абмеркаваць спрэчныя пытанні аператарам дзвюх краін, паведаміў міністр сувязі і інфарматызацыі Беларусі Канстанцін Шульган, перадае карэспандэнт БелТА.

Паводле слоў Канстанціна Шульгана, бакі знайшлі кансэнсус, які ўключаў прапановы беларускага і расійскага бакоў. Чыя прэзідэнт адфармленне дасягнутых дамоўленасцей. «Беларусь і Расія максімальна зблізілі пазіцыі. Ім трэба прыйсці да прызрыстага і зразумелага фарміравання цаны за званок, знаходзячыся ў іншай краіне, каб кошт роўмінгу практычна наблізіў да ўнутраных тарыфаў Беларусі і Расіі. Сёння разлічваем канкрэтызаваць пазіцыі праекта дарожнай карты, некаторыя моманты яшчэ патрабуюць дапрацоўкі», — адзначыў міністр.

Чакаецца, што ў дарожнай карце будзе пастаўлена задача аператарам дамоўліцца аб аптывых і рознічных тарыфах пры ўмове, што зніжаецца і стаўка інтэрканэкту (сістэма ўзаемаарэгуляцыі паміж аператарамі сатавай сувязі) да мінімальнага значэння, які адобраны бакамі. Стаўкі інтэрканэкту плануецца сфарміраваць на ўзроўні 1,5 цэнта (чыя прэзідэнт у Беларусі 30 цэнтаў).

Міністр сувязі і інфарматызацыі Беларусі дадаў, што для вырашэння пытання аб адмене роўмінгу цалкам магчыма спатрэбіцца зблізаць заканадаўчыя базы дзвюх краін. Сёння ў Палацку праходзяць перагаворы Беларусі і Расіі па адмене роўмінгу. Рацыю на перагаворах прадстаўляе намеснік міністра лічбавага развіцця, сувязі і масавых камунікацый Алег Іваноў. У абмеркаванні пытання таксама прымаюць удзел прадстаўнікі іншых міністэрстваў і службаў дзвюх краін, аператары сувязі Беларусі і Расіі.

Работа па адмене роўмінгу на тэрыторыі Саюзнай дзяржавы праводзіцца ў адпаведнасці з рэзалюцыяй Вышэйшага дзяржаўнага савета СД ад 30 чэрвеня 2017 года. Аналагічная работа вядзецца і ў Арменіі, Азербайджане, Грузіі, Малдове, Украіне.

Абаронцы

ЗА МІРНАЕ НЕБА

У 103-й гвардзейскай асобнай паветран-дэсантнай брыгадзе 2 жніўня прайшлі ўрачыстасці, прысвечаныя Дню дэсантнай і сіл спецыяльных аперацый.

Фота БелТА.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Брытанскія ўлады вылучылі дадатковыя \$2,6 млрд на падрыхтоўку краіны да «брэксіту»

Урад Вялікабрытаніі паведаміў аб выдзяленні дадатковых \$2,1 млрд (\$2,6 млрд) на падрыхтоўку Злучанага Каралеўства да выхаду з Еўрапейскага саюза ў апошні дзень кастрычніка. Пра гэта паведамляецца ў заяве брытанскага міністэрства фінансаў. £1,1 млрд (\$ 1,34 млрд) жыццёва важныя галіны эканомікі атрымаюць неадкладна. Яшчэ £1 млрд (\$ 1,22 млрд) будзе выдзелены ўладам у рэгіёнах, у тым ліку ў Шатландыі, Уэльсе і Паўночнай Ірландыі, на падтрымку аператыўнай гатоўнасці розных службаў да работы ва ўмовах выхаду краіны з еўрапейскай супольнасці. Асноўныя выдаткі прадугледжаны на забеспячэнне Злучанага Каралеўства неабходным аб'ёмам як паставак, так і запасаў медыкаменту, на што вырашана вылучыць £434 млн (\$ 528 млн). £344 млн (\$418 млн) пойдзе на забеспячэнне гатоўнасці пагранічных і мытных службаў да новага аб'ёма патаку людзей і тавараў з запланаваным павелічэннем колькасці пагранічнікаў на 500 чалавек. £138 млн (\$ 168 млн) будзе выдаткавана на вядзенне кампаніі па інфармаванні насельніцтва і бізнесу аб неабходных мерах па падрыхтоўцы да «брэксіту», на прадстаўленне большага аб'ёму консульскіх паслуг брытанцам, якія жывуць за мяжой, і на падтрымку асобных мясцовых тэрыторый, у тым ліку ў Паўночнай Ірландыі. £108 млн (\$131 млн) будзе выдаткавана на рэалізацыю нацыянальнай праграмы падрыхтоўкі прыватных кампаній і на падтрымку брытанскіх экспарцёраў.

Больш за 160 чалавек загінула, абараняючы прыроду

Летас у свеце былі забітыя 164 абаронцы прыроды. Такія звесткі прыводзіць няўрадавая арганізацыя Global Witness. Гэтая група спецыялізуецца на краінах, якія экспартуюць прыродныя рэсурсы. Гаворка ідзе ў першую чаргу менавіта

пра канфлікты за зямлю, якая патрабуецца для здабычы рэсурсаў, напрыклад — у месцах пражывання карэнных народаў. Статыстычна самая небяспечная ў гэтым дачыненні краіна — Філіпіны: 40 загінулых. Таксама ў першай тройцы Калумбія і Індыя. Праваабаронцы заяўляюць: у тым, што адбываецца, вінаватыя не столькі ўлады канкрэтных краін, якія не могуць або не жадаюць падтрымліваць законнасць, колькі глабальныя карпарацыі, у інтарэсах якіх адбываецца захоп зямель. Нягледзячы на тое, што фармальна ў 2018-м колькасць загінулых знізілася ў параўнанні з папярэднім годам, праваабаронцы падкрэсліваюць, што іх звесткі няпоўныя: застаецца мноства нерасследаваных выпадкаў, якія не адлюстроўваюцца ў статыстыцы. У першую чаргу гэта датычыцца афрыканскіх дзяржаў.

У Расіі абнавілі спіс небяспечных парод сабак

Прэм'ер-міністр Дзмітрый Мядзведзёў падпісаў адпаведны дакумент, сказана на сайце ўрада. У пералік увайшлі 12 парод сабак і іх метысы. У даведцы да дакумента адзначана, што ў працэсе іх селекцыі не было

фокусу на развіццё ляяльнасці да чалавека, у выніку чаго асаблівасці іх паводзіў да канца не вывучаны. Адзначаецца, што гэтыя пароды сабак валодаюць генетычна закладзенымі якасцямі агрэсіі і сілы і могуць уяўляць патэнцыйную небяспечнасць для жыцця і здароўя людзей. Раней начальнік Цэнтра кіналагічнага забеспячэння МУС Расіі палкоўнік паліцыі Сяргей Качкін заявіў, што небяспечных парод сабак не існуе, а агрэсіўнай жывёла робіцца ў выніку выхавання і дрэсіроўкі. У пачатку сакавіка МУС прадставіла першы варыянт спіса небяспечных сабак, у якім было 69 парод. Пералік зазнаў крытыку кінолагаў. Пазней яго скарацілі да 12 парод. Адзначалася, што выгул патэнцыйна небяспечных сабак без намордніка і ланцужка магчымы толькі на агароджаным участку. На ўваходзе на гэтую тэрыторыю павінны быць папераджальныя знакі. У выпадку нападу жывёлы на чалавека ўладальнік панясе пакаранне па артыкуле аб прычыненні шкоды па неасцярожнасці.

ПАСЁЛАК З КІТАЙСКИМ КАЛАРЫТАМ

Яго пабудуюць на Міншчыне

Мінскую вобласць наведла делегацыя раёна Юйбэй кітайскага горада Чунцін. Падчас сустрэчы ў Міннаблвыканкаме было падпісана Пагадненне аб стратэгічным супрацоўніцтве, якое прадугледжвае будаўніцтва пасёлка з чунцінскімі каларытам у Беларусі.

Прататыпамі забудовы паслужаць сельскае жыллё культуры баюй града Чунціна і архітэктурныя асаблівасці ўсходняй Сычуані. Паселішча, якое стане ўнікальнай пляцоўкай для

ўзаемных абменаў, узвядзе кітайскі інвестар. Месяца пад будаўніцтва яшчэ не выбрана. Цяпер інвестарам паказваюць магчымыя свабодныя пляцоўкі на выбар. Як адзначыў намеснік старшыні Міннаблвыканкама Мікалай Рагашчук, гэта прыблізна сто гектараў у Мінскім або Смалевіцкім раёне. Галоўная ўмова — каб аб'ект размяшчаўся непадалёку ад Нацыянальнага аэрапорта «Мінск» і індустрыяльнага парка «Вялікі камень».

У сваю чаргу, у раёне Чунціна з'явіцца пасёлак з беларускім каларытам. Яго створаць кітайскія інвестары. Гэта будзе асаблівы і адзіны беларускі турыстычны комплекс у Кітаі. У якасці

аналагаў забудовы і ландшафтных мадэляў выкарыстоўваюцца архітэктурныя аб'екты Мінскай вобласці. Тут будзе ажыццяўляцца турызм, гандаль і культурныя абмены.

Кітайскі бок запэўніў, што беларускі пасёлак у Чунціне з'явіцца праз паўтара года, і выкажаў спадзяванне, што і з кітайскім паселішчам на Міншчыне не будзе затрымак.

Пасля афіцыйнай часткі замежных госці наведвалі Кітайска-беларускі індустрыяльны парк «Вялікі камень», парк-музей інтэрактыўнай гісторыі «Сула», агракамбінат «Сноў».

Тачыяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Нашы

«ЗВЯЗДОЎЦЫ» СЯРОД ЛЕПШЫХ

Міністэрства па надзвычайных сітуацыях адзначыла журналістаў, якія асвятляюць дзейнасць беларускіх ратавальнікаў.

У намінацыі «Найлепшы праект» ганаровае першае месца заняў звяздоўскі цыкл «Жывіце ў бяспецы», які на старонках газеты вядзе Валяяр'ян ШКЛЕН-НІК. Адапаведны дыплом і памятны падарунак уручыў міністр па надзвычайных сітуацыях Уладзімір ВАШЧАНКА.

— Мы вельмі ўдзячныя вам за вашу работу, — адзначыў міністр. — Вы заўсёды на вастрыні падзей. А мы і надалей будзем прытрымлівацца палітыкі адкрытасці.

Увага, конкурс!

ХТО НАПІША НАНОЎ БІАГРАФІЮ ДУНІНА-МАРЦІНКЕВІЧА

Днямі фінішаваў чарговы этап конкурсу біяграфічных твораў «Слаўная кампанія: рЭАНІМАцыя», прысвечаных беларускім пісьменнікам XIX стагоддзя. Арганізатарамі літаратурнага спаборніцтва, якое прымеркавана да Года малой радзімы, выступілі філалагічны факультэт БДУ (кафедра тэарэтычнага і слаўнаскага літаратуразнаўства) і рэдакцыя часопіса «Маладосць» (Выдавецкі дом «Звязда») пры падтрымцы Нацыянальнага інстытута адукацыі.

Другі тур конкурсу сабраў 32 заяўкі і ахапіў увесь спіс прапанаваных пісьменнікаў — героў будучых дакументальна-мастацкіх твораў у свабоднай форме (эсэ, жыццё, літаратурная біяграфія, псеўдааўтабіяграфія, стылізаваныя мемуары, гістарычная аповесць і г. д.). Нашым удзельнікам ад 14 да 61 года, сярод іх ёсць школьніца, аспірант, маладая маці, перакладчык, журналіст і рэдактары друкаваных СМІ і інтэрнэт-рэсурсаў, выкладчыкі і студэнты гістарычнага,

філалагічнага і юрыдычнага факультэтаў, прадстаўнікі навукова-даследчай, культурнай і сацыяльнай сфер», — расказвае пра канкурсантаў, якія пажадалі стаць аўтарамі мастацкіх біяграфій, **галоўны рэдактар часопіса «Маладосць» Святлана ВОЦІНАВА**. Паводле яе слоў, найбольшую цікавасць удзельнікі сярод дванаццаці прапанаваных імёнаў выклікала асоба Кастуся Каліноўскага — яго біяграфію плануець напісаць пяцёра аўта-

раў. Постаць Франца Савіча зацікавіла чатырох аўтараў, па тры заяўкі атрымалі арганізатары на стварэнне біяграфій Войслава Савіча-Заблоцкага, Уладзіслава Сыракомлі, Адама Гур'яноўскага, Элізы Ажэшкі і Зофі Манькоўскай, па дзве — «на імя» Вінцэса Каратынскага, Альгерда Абуховіча, Францішка Багушэвіча, па адной заяўцы даслалі ахвотныя напісаць пра Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча і Арцёма Вярыгі-Дарэўскага.

Адметнасць конкурсу ў тым, што ўсе аўтары атрымалі адмысловыя «ключы» — спіс крыніц, дзе можна знайсці карысныя звесткі. Таксама яны ў любы момант маюць права звярнуцца да арганізатараў па кансультацыю, папярэдняе чытанне твора ці любую іншую дапамогу. «Хочацца пажадаць кожнаму ўдзельніку цярпення, упартасці, натхнення і

папрабавальнасці да сябе. З настронасцю выключна на поспех — поспех і будзе дасягнуты!» — перакананая Святлана Воцінава.

Нагадаем, работа ўдзельнікі па стварэнні біяграфічных твораў аб'ёмам ад 40 да 80 тысяч знакаў працягнецца да 31 кастрычніка. А да 27 снежня прафесійнае журы, у якое увайшлі прадстаўнікі арганізатараў і адна з лідараў І тура конкурсу, вызначыць пераможцаў сёлетняй «Слаўнай кампаніі» — чатыры найлепшыя тэксты, а магчыма, і болей, калі канкурсанты прадеманструюць высокі ўзровень. Пераможцаў чакаюць памятныя дыпламы, падарункі і грашовыя прэміі, — а таксама публікацыя іх работ на старонках «Маладосці» і ў складзе зборніка літаратурных біяграфій пісьменнікаў XIX стагоддзя.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

Футбол

«ЗАДАЧУ ВЫРАШЫЛІ»

Футбалісты «Шахцёра» згулялі ўнічыю ў гасцях з дацкім «Эсб'ергам» — 0:0 і выйшлі ў трэці раўнд кваліфікацыі Лігі Еўропы.

Нагадаем, у першым матчы прадстаўнікі беларускага клуба былі мацнейшыя за саперніка — 2:0. «Да гасцявога матча ў нас былі вялікія праблемы з цэнтральнай зонай. Прышла ў галаву такая ідэя: згуляць з двума хуткімі гульцамі наперадзе — Кавалёвым і Бакаем — і справа паставіць Бурко, які таксама валодае такімі якасцямі, у тым ліку цягавіццю», — расказвае **галоўны трэнер «Шахцёра» Сяргей ТАШУЕЎ**. — Мы рады, што хлопцы задачу вырашылі, і вырашылі яе не так, адбіваючыся, а менавіта гуляючы ў футбол. У хуткі футбол, агрэсіўны, вельмі мабільны».

У 3-м раўндзе кваліфікацыі сапернікам салігорскага «Шахцёра» стане італьянскі «Тарына». Першы матч пройдзе 8 жніўня ў гасцях, а 15 жніўня гульня адбудзецца ў Салігорску.

«Мы задаволеныя, што выйшлі далей на моцны клуб. Праўда, калі гуляць, не ведаю. У нас выпадае цяпер Сялява, няма Грамыкі, прапускае гульні Сзоке — гэта значыць, гульцы цэнтральнай зоны. У самай галоўнай зоне застаўся адзін Эбонг. Зразумела, што сапернік будзе ў баявым складзе, вельмі складана будзе яму супрацьстаяць. Будзем думаць, можа, нешта прыдумаем», — пракаментываў Сяргей Ташуеў.

Адзначым, што «Тарына» — адна з найстарэйшых каманд у Італіі, займае сёмае месца ў чэмпіянаце серыі А.

Нагадаем, раней футбалісты БАТЭ праігралі нарвежскаму «Русенборгу» з лікам 0:2 у выязным матчы 2-га раўнда кваліфікацыі Лігі чэмпіёнаў. Цяпер барысаўскі клуб працягне выступленне на міжнароднай арне ў Лізе Еўропы і згуляе ў 3-м кваліфікацыйным раўндзе з басніжскім «Сараева». Першая сустрэча пройдзе 8 жніўня, у адказ — 15 жніўня.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

Класныя навiны

У ШКОЛУ — З РАДАСЦЮ!

1 жніўня ў беларускай сталіцы стартавала акцыя «У школу з усмешкай!». Яе праводзіць Мінскі гарадскі цэнтр сацыяльнага абслугоўвання сям'і і дзяцей. Падчас акцыі бясплатную псіхалагічную дапамогу змогуць атрымаць будучыя першакласнікі і іх бацькі. Запланавана правядзенне семінараў, трэнінгаў і кансультацый ад вядучых спецыялістаў цэнтра.

На індывідуальных кансультацыях дасведчаныя псіхологі дапамогуць бацькам справіцца са страхамі, звязанымі з паступленнем дзіцяці ў школу. Бацькі даведаюцца, як паводзіць сябе з першакласнікам, каб спрадзецца яго адаптацыю і пазбегнуць першых цяжкасцяў у школьным навучанні.

На семінары-практыкуме «Гутаркі на школьным парозе» бацькі даведаюцца, як мываваць дзіця да вучобы, пра псіхалагічныя асаблівасці школі-сямігадовага ўзросту, што такое школьная сталасць (псіхалагічная га-тоўнасць да школы), як выяўляецца школьная дэадаптацыя і ці можна своечасова распазнаць прыкметы стрэсаванага стану ў дзіцяці.

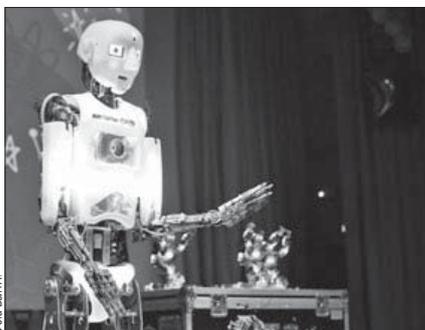
Трэнінг для першакласнікаў «Хачу ў школу» дапаможа малым выпрацаваць канструктыўныя спосабы паводзін у новых сітуацыях, авалодаць прыёмамі, якія дазваляюць справіцца з залішнім хваляваннем і трывогай, захаваць эмацыянальны дабрабыт у перыяд прывыкання да новых умоў.

Запісацца на семінары, трэнінгі, кансультацыі, а таксама атрымаць больш падрабязную інфармацыю пра акцыю «У школу з усмешкай!» можна па тэлефоне: (017) 317 32 32.

Акцыя будзе доўжыцца да 30 верасня.

НА ЎРОК ДА КІБЕРПЕДАГОГА

У ІТ-лагеры МТС прайшоў адкрыты ўрок, які правёў... робат. Больш за 250 дзецей даведалі ад яго пра асноўныя прынцыпы робататэхнікі.

Фота БелТА.

У завяршэнне ўрока дзеці змаглі задаць кіберпедагагу самыя розныя пытанні. Робат-настаўнік спецыяльна запраграмаваны на ўзаемадзеянне з людзьмі, умеючы счытаць і адлюстроўваць эмоцыі. У залежнасці ад рэакцыі суразмоўцы здольны адаптавацца да змяненняў у яго паводзінах.

ІТ-лагер — сумесны праект кампаніі МТС і Міністэрства адукацыі. У 2017 годзе ён быў рэалізаваны ў дзіцячым аздаруленым летніку «На ростанях», дзе беларускія школьнікі стварылі больш за 300 праектаў. Летась 80 дзецей пазнаёміліся з асновамі робататэхнікі, відэаблогіну і пілатавання квадракоптару ў лагеры «Гарызонт». Сёлета ІТ-лагер арганізаваны ў Брэсцкай вобласці на базе дзіцячага рэабілітацыйна-аздаруленчага цэнтра «Колас» для дзяцей-сірот і дзецей з сем'яў, якія пацярпелі ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Школьнікі не толькі адпачываюць, але і вывучаюць асновы праграмавання і 3D-мадэлявання, вучацца ствараць сайты, распрацоўваюць праграмы для чат-ботаў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Здарэнне

Чаго не зробіш дзеля маці...

Жанчына ў сталіцы скрала чужыя лекі Міліцыянеры затрымалі 44-гадовую мінчанку, якая скрала пакінуць у камеры захоўвання лекі для лячэння суставаў.

З заявай у Савецкае РУУС звярнулася жанчына, якая паведаміла, што пакінула лекі ў камеры захоўвання крамы, а калі вярнулася, яна аказалася пустой. У ходзе аперацыйна-вышуковых мерапрыемстваў праваахоўнікі выйшлі на след фігуранткі. Ёю аказалася непрацуючая раней не судзімай 44-гадовая мінчанка. Як патлумачыла з'ямыніца, яна прышла ў адну са сталічных крам па пакункі і звярнула ўвагу на тое, што нехта ў камеры захоўвання пакінуў пакет з лекамі. Праз некаторы час жанчына вярнулася да ячэек і скрала яго. Прэпараты грамадзянка хацела аддаць сваёй маці, у якой бальчэ суставы. Сума шкоды скрала каля 80 рублёў.

Дадзенае супрацьпраўнае дзеянне караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем волі на тэрмін да трох гадоў ці пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ТРЭБА ВЕДАЦЬ ПЭЎНЫЯ НЮАНСЫ...

Вінны эксперт — аб правілах атрымання задавальнення ад віна

Піць ці не піць? На жаль, велізарная колькасць беларусаў выбіраюць першы варыянт, прычым п'юць па найбольш рызыкаўнай мадэлі. Падлічана, што сярэднястатыстычны беларускі мужчына выпівае за год 18 літраў чыстага спірту (гэта 90 бутэлек гарэлкі па 0,5 літра або больш за 1,5 бутэлек гарэлкі на тыдзень). Наступствы гэтага — 20 тысяч дадатковых смерцяў у год ці 50 — у дзень. Прычым калі паглядзець, што п'юць нашы мужчыны, то можна ўбачыць, што 49 % займаюць моцныя спіртныя напоі, 26 % — мацаваныя віны. Відавочна, што галоўны матыў пры гэтым — атрымаць эффект ап'янення як мага хутчэй.

Самелье Юрый ШЧЭБЕТАЎ.

Але ж ёсць і іншыя спосабы станукаў з алкаголем, значна больш бяспечныя, здаровыя — і нават больш прыемныя. Калі мы, напрыклад, смакуем віно — ставячы яго на стол не для таго, каб банальна напіцца, а каб падкрэсліць і ўзмацніць задавальненне ад жыцця.

Пра гэта, а таксама пра віны на нашых паліцах і правілы атрымання задавальнення ад іх мы гутарым з **вінным экспертам групы кампаній «Гарсія» Юрыем ШЧЭБЕТАВЫМ.**

— Юрый, спачатку давайце пару слоў пра вашу прафесію, якая з'яўляецца досыць рэдчай для нашай краіны...

— Калі я быў студэнтам, пачаў падрацоўваць у бары. Там і захапіўся... Бармены звычайна працуюць з моцным алкаголем і радзей заўважаюць нейкія нюансы, звязаныя з вінамі. Але ў мяне з'явілася магчымасць прачытаць некалькі цікавых кніг, якія паказалі іншы бок гэтага дзіўнага напою. Гэта мяне зацікавіла, і пазней я звязаў сваё прафесійнае жыццё менавіта з віном, прайшоўшы навучанне на міжнароднай платформе Wine and Spirits у Мінску і Вільнюсе.

Спецыяліста па вінах, які разбіраецца па ўсёй разнастайнасці смакавых спалучэнняў напоў і страў, называюць самелье. Яны ў асноўным працуюць у рэстаранах, у зале з кліентамі. Ракамендуюць віно для гасцей, складаюць вінную карту, у цэлым адказваюць за ўвесь цыкл, які адбываецца з вінамі ва ўстаноўе. У нас ёсць такія спецыялісты, хоць іх і мала, мабыць, усяго пару дзясяткаў на ўсю краіну.

«Калі вы хочаце засяродзіцца менавіта на напоі — у павольнай абстаноўцы, проста паспрабаваць, што можа вам даць гэта віно, — кошт такога ўзроўню віна будзе пачынацца дзесьці ад 30 рублёў і вышэй».

Стаць самелье можа практычна кожны чалавек. Тут вельмі важны добры нюх, але яго можна натрымаваць. Ёсць спецыяльныя трэнажоры для носа — наборы водараў, так што гэта чыста пытанне трэніроўкі.

Праца самелье звязана з рэгулярнымі дэгустацыямі. Але прафесійная дэгустацыя — зусім не тое, пра што можа падумаць неспрактыкаваны ў гэтай справе чалавек. Ты бярэш у рот віно, імкнешся ўлавіць усе адценні водару і смаку, але не глытаеш яго, а выплёўваеш. Дэгустацыйны сэт можа складацца з 10, 20 пазіцый, а часам і з 50. І калі не выплёўваць, то ўжо пасля пятай пазіцыі робіцца складана распазнаваць адценні і нюансы — будзе ўплываць эффект алкагольнага ап'янення (усміхаецца).

Я ў сваёй прафесіі часта сутыкаюся з тым, што на міжнароднай віннай выстаўцы трэба адбраць нейкія пазіцыі, каб ракамендаваць іх да закупкі ў краіну. Пры гэтым за дзень можна прадегуставаць да 100 узораў вінаў! Калі ўсё гэта глытаць, рабочы дзень можа скончыцца ўжо каля першага станда.

— Якая ў нас ніжняя мяжа кошту больш-менш прыстойнага віна?

— Усё залежыць ад вашых мэт. Па сутнасці, кожнаму віну ўласціва свая гастронамічная пара, сваё месца і свая роля. Калі вы хочаце засяродзіцца менавіта на напоі — у павольнай абстаноўцы, проста паспрабаваць, што можа вам даць гэта віно, — кошт такога ўзроўню віна будзе пачынацца дзесьці ад 30 рублёў і вышэй. Чым вышэйшы ўзровень, тым больш яно можа даць. Гэта не заўсёды строга кандыдацыйнае рынковае вытворцы віна высокага ўзроўню робяць віны ў пакетах пад заказ. У нас прадаюцца ў тэтрапаках віны, якія разліваюцца ў асноўным у Беларусь. Але вінаматэрыял пры гэтым можа быць з Італіі, Францыі, Іспаніі, Чылі, Малдовы. Вядома, тэтрапак не тая ўпакоўка, якая дазваляе захоўваць віно ў склепе некалькі дзясяткаў гадоў. Яго прызначэнне — быць максімальна зручным і проста захаваць свежасць напою. Віно пры гэтым «не дыхае», таму яго і не варта доўга захоўваць. Але ў цэлым віно ў тэтрапаках — не ёсць нешта крамольнае. У Еўропе многія вінавытворцы сур'ёзнага ўзроўню выпускаюць такое віно, і гэта нармальна. Хоць мы па звычцы не ставімся да такога віна сур'ёзна, але яго выдатна можа паднісіць для пікіна альбо для выкарыстання ў кулінарных рэцэптах.

— Як правільна піць віно?

— Віно — гэта жывы арганізм, яно «дышае» і з дыханнем развіваецца. Гэта значыць, з акісленнем на паветры яго араматыка раскрываецца. Адпаведна, любому віну не пашкодзіць, калі вы пабудоўце яго ў келіху, калі яно крыху перамяшаецца з паветрам. Гэта раскрыве яго водар.

У больш танных вінах (заўважце, я не кажу, што яны дрэнныя, яны таксама маюць месца быць) асноўная вартасць — свежасць і маладоць. І наша задача — захаваць гэтую свежасць. Вось чаму апошнім часам вытворцы віна нярэдка ўжываюць шрубавыя коркі — гэта не прыкмета дрэннага віна, проста яны не даюць віну дыхаць і даламагаюць захаваць свежасць.

Але ёсць віны, які правіла, у больш высокай цэнавай катэгорыі, якія маюць вялікі патэнцыял захоў-

вання. Яны могуць захоўвацца гадамі і пры гэтым «развівацца», з кожным годам робіцца ўсё лепшымі. У нашых рэаліях гэта віны цэнай дзесьці ад 60—70 рублёў.

Уявім, што вы купілі віно сур'ёзнага ўзроўню, якое ў тым ліку мае высокую кіслотнасць, што дазваляе яму доўга «жыць» (10—15 гадоў). І калі гэтыя 10 гадоў яшчэ не прайшлі, а вы ўжо цяпер хочаце яго адкрыць, майце на ўвазе, што піць яго яшчэ ранавата, яно яшчэ не прайшло стадыю «павольнага дыхання» праз корак і не раскрыла цалкам сваю араматыку. Але вам вельмі цікава яго пакаштаваць ужо зараз! Дык вось, калі вы яго проста нальеце ў келіх, яно, як дзіця, яшчэ не пажажа вам усё, на што здольна. У такіх выпадках, каб даць яму раскрыцца, ужываюць дэкантар. Гэта адмысловы посуд, у які пераліваюць віно, дзе яно актыўна «дышае». Пасля знаходжання ў дэкантары такое віно трохі «выраўноўваецца», становіцца больш «багатае», і вы зможаце атрымаць ад яго больш задавальнення.

— Ці маюць рацыю тыя, хто з прадугэтасцю ставіцца да вінаў з пакета?

— Віны з пакета, той жа тэтрапак, вельмі папулярныя ў Скандынавіі. Пры гэтым для скандынаўскіх рынковаў вытворцы віна высокага ўзроўню робяць віны ў пакетах пад заказ. У нас прадаюцца ў тэтрапаках віны, якія разліваюцца ў асноўным у Беларусь. Але вінаматэрыял пры гэтым можа быць з Італіі, Францыі, Іспаніі, Чылі, Малдовы. Вядома, тэтрапак не тая ўпакоўка, якая дазваляе захоўваць віно ў склепе некалькі дзясяткаў гадоў. Яго прызначэнне — быць максімальна зручным і проста захаваць свежасць напою. Віно пры гэтым «не дыхае», таму яго і не варта доўга захоўваць. Але ў цэлым віно ў тэтрапаках — не ёсць нешта крамольнае. У Еўропе многія вінавытворцы сур'ёзнага ўзроўню выпускаюць такое віно, і гэта нармальна. Хоць мы па звычцы не ставімся да такога віна сур'ёзна, але яго выдатна можа паднісіць для пікіна альбо для выкарыстання ў кулінарных рэцэптах.

— Як правільна піць віно?

— Віно — гэта жывы арганізм, яно «дышае» і з дыханнем развіваецца. Гэта значыць, з акісленнем на паветры яго араматыка раскрываецца. Адпаведна, любому віну не пашкодзіць, калі вы пабудоўце яго ў келіху, калі яно крыху перамяшаецца з паветрам. Гэта раскрыве яго водар.

У больш танных вінах (заўважце, я не кажу, што яны дрэнныя, яны таксама маюць месца быць) асноўная вартасць — свежасць і маладоць. І наша задача — захаваць гэтую свежасць. Вось чаму апошнім часам вытворцы віна нярэдка ўжываюць шрубавыя коркі — гэта не прыкмета дрэннага віна, проста яны не даюць віну дыхаць і даламагаюць захаваць свежасць.

Але ёсць віны, які правіла, у больш высокай цэнавай катэгорыі, якія маюць вялікі патэнцыял захоў-

вання. Яны могуць захоўвацца гадамі і пры гэтым «развівацца», з кожным годам робіцца ўсё лепшымі. У нашых рэаліях гэта віны цэнай дзесьці ад 60—70 рублёў.

Уявім, што вы купілі віно сур'ёзнага ўзроўню, якое ў тым ліку мае высокую кіслотнасць, што дазваляе яму доўга «жыць» (10—15 гадоў). І калі гэтыя 10 гадоў яшчэ не прайшлі, а вы ўжо цяпер хочаце яго адкрыць, майце на ўвазе, што піць яго яшчэ ранавата, яно яшчэ не прайшло стадыю «павольнага дыхання» праз корак і не раскрыла цалкам сваю араматыку. Але вам вельмі цікава яго пакаштаваць ужо зараз! Дык вось, калі вы яго проста нальеце ў келіх, яно, як дзіця, яшчэ не пажажа вам усё, на што здольна. У такіх выпадках, каб даць яму раскрыцца, ужываюць дэкантар. Гэта адмысловы посуд, у які пераліваюць віно, дзе яно актыўна «дышае». Пасля знаходжання ў дэкантары такое віно трохі «выраўноўваецца», становіцца больш «багатае», і вы зможаце атрымаць ад яго больш задавальнення.

— Як бачыць, правілы прыдуманія не проста ад снабізму, яны нясуць практычную карысць і дазваляюць атрымаць максімум задавальнення. Калі вы п'яце віно, вы марнуеце на яго час свайго жыцця, надаеце яму ўвагу — дык чаму б не «адбіць» гэтыя выдаткі і не атрымаць ад віна максімум, які яно можа даць?

Падчас віннай дэгустацыі ў Andersen people.

Таму і ёсць пэўныя парады, якія даюць віно «падыхаць», паназірайце за яго звалюючы, атрымаеце асалоду ад гэтага! Трэба ўсяго толькі ведаць пэўныя нюансы. Тое ж самае датычыцца, зрэшты, і гарбаты, і кавы, і многіх іншых рэчаў нашага жыцця.

Наогул, віно створана для таго, каб мы атрымлівалі задавальненне (у тым ліку эстэтычнае), спажаваючы яго. І тут, як і ў жыццёва, музыцы і любым іншым мастацтве, чым больш ведаеце пра яго, тым больш пацудоўвай будзе ваша асалода.

— Распаўсюджанае меркаванне, што белае трэба піць ледзяным, а чырвонае цёплым, — правільнае?

— Зусім ужо марозіць варта толькі самыя танныя віны — так маскіруюцца іх загані, а большыя белыя лепш піць у меру прыхалодным (10—12 градусаў). Белья бочкавія віны высокага ўзроўню лепш за ўсё выяўляюць сябе, ка-

лі яны нават крыху цяплейшыя (14—15 градусаў).

Наконт чырвоных вінаў: усе чулі, што тыя павінны быць «пакаёвай тэмпературы», таму дастаюць з шафы — і адразу ў келіх. Але пад «пакаёвай тэмпературай» маецца на ўвазе 18 градусаў. У нас жа ў кватэрах — звычайна 20-22. Настолькі цёплае чырвонае «траціць самавалоданне» — і можа здацца рэзкім і грубым, таму 15 хвілін у халодзілку будучы дарэчы. А чырвоныя віны лёгкага стылю смела астуджаем градусаў да 14, прахалоднымі яны прыемней п'юцца.

«Для звычайнага абеда ці вячэры цалкам падыдзе келіх базавага віна. Пры гэтым мы атрымваем эффект сінергіі: калі вы падберце добрае спалучэнне, то ў вас 1 + 1 — задавальненне ад стравы і задавальненне ад віна — будзе роўна не 2, а, дапусцім, 3 ці 4. Гэта значыць, вы ад гэтай камбінацыі атрымаеце больш задавальнення, чым ад кожнага з яе складнікаў паасобку».

— Колькі можна захоўваць адкрытае віно?

— Калі вы адкрылі бутэльку віна і паставілі яе ў халодзілку, то яна можа «пражыць» два дні. Лепш за ўсё яго ўсё ж такі выпіць на наступны дзень, інакш араматыка і свежасць будуць страчаны.

— Многія думваюць, што ружовае віно — гэта сумесь чырвонага і белага...

— Гэта не так. Ружовыя віны робяцца з чырвоных сартоў вінаграду, сок большасці з якіх, як ні дзіўна, бясколерны. Уся «фарба» змяшчаецца ў скурцы. Вінаградны сок нейкі час настоююць на жамерынах вінаграду, дасягаючы прыгожага ружовага колеру. Глыбіня адцення залежыць ад працягласці гэтага працэсу. Дарчы, аранжавыя віны робяць падобным спосабам, толькі з белых сартоў.

— Раней на паліцах нашых крам стаялі марачныя віны. Цяпер гэтае слова знікла з этыкетак. Чаму?

— Гэта нюансы, звязаныя з нашай класіфікацыяй вінаў па ўзроўню і якасці. У прынцыпе, у любой краіне ёсць тры ступені: сталовыя віны, якія збіраюцца ў межах усёй краіны без больш вузкай прывязкі, — яны самыя базавыя і сям'я «пікія». Ёсць мясцовыя віны, якія збіраюцца ў рамках вобласці, рэгіёну. Напрыклад, тасканскія віны ў Італіі. І самы высокі клас у класіфікацыі — гэта віны кантраляванага наймення па паходжанні. Гэта прывязка да пэўнага неввялікага ўчастка зямлі, такое віно адносіцца да вінаў распазнавальнага стылю. Марачныя віны ў дадатак да гэтага павінны мець вытрымку не менш за 1,5 года. Іх можна знайсці ў цяпер.

— Ці можна ў Беларусі набыць падобнае віно?

— У нас адна з самых строгіх сістэм кантролю якасці імпартаў прадукцыі, таму рызыка натрапіць на штосьці кантрафактнае зведзена да мінімуму. Усё, што знаходзіцца ў афіцыйным продажы, — гэта сертыфікаваны тавар.

Святлана БУСЬКО.

Асцярожна: кавуны!

Гэтая смачная ягада так і вабіць сваёй яркай мяккацю з вулічных прылаўкаў. Нядаўна не ўтрымалася і купіла чацвярцінку вагой амаль шэсць кіло. Адала сем рублёў і ніколі не пашкадавала — смаката! Але Вячаслаў Гурскі адкрыў мне вочы.

— Гэта добра, што ўсё скончылася без наступстваў, — строга адзначае ён. — Папершае, прадавец кавуны ў разрэзаным выглядзе катэгарыч-

Грыбы з ягадамі таксама бываюць розныя

Асабліва прывабна гэты тавар выглядае ў выпадковых гандляроў. У так званых дачнікаў або бабулек, якія клянучца, што ў іх усё чысценькае, толькі што з градкі або лесу. Вой, як хочацца ў гэта верыць. Нават спытацца пра паперку аб санітарным кантролі сорман. А раптам чалавек пакрыўдзіцца?

і замарожанай розныя. Апошня, напрыклад, гарчыца. Затое таннейшая. Людзі, якія гэтага не ведаюць, купляюць, а потым звартаюцца да нас. Што тут скажаць? Чытайце ўважліва маркіроўку.

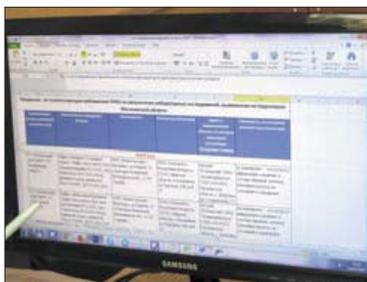
Шмат паступае зваротаў па сухафруктах. Бывае, што вытворца заўважэ тавар элітнага віду, а насамрэч ідзе перасорціца. Летась была скарга на інжыр, які забраўдзіў, яшчэ адна паступіла ўжо сёлета. Былі прэтэнзіі і да чарнасліва. Часта людзі трапляюць у пастку, калі купляюць пра-

нікі з дыяксідам серы, які нідзе не быў пазначаны. Ім звычайна апрацоўваюць садавіну для пакарэння працэсу сублімацыі. У мясных паўфабрыкатах знаходзілі кішчэчныя палачкі і іншыя мікраарганізмы. Большасць з іх гле пры тэрмічнай апрацоўцы, але ж непраемна. Быў выпадак, калі ў гранатавым соку мы знайшлі сінтэтычны фарбавальнік — «жоўты сонечны захад». Ён не забаронены, але павінен быць папярэджанне, што дзецям да трох гадоў такі сок нельга ўжываць. З маркіроўкамі наогул шмат парушэнняў, выяўляем харчовыя дабаўкі, якія хоць і не забаронены, але іх трэба пазначыць.

На што скардзімся?

Калі летась у Магілёўскі абласны цэнтр гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя за паўгода паступіла 54 звароты ад насельніцтва, то сёлета за такі ж перыяд — 65. Адна з распаўсюджаных прычын — набыццё недабраякаснай прадукцыі (скончыўся тэрмін захоўвання або тавар сапсаваўся яшчэ да таго, як гэты тэрмін прайшоў). Часцей за ўсё пад пагрозай аказваюцца каўбасныя або малочныя выробы, садавіна і агародніна, рыба, кансервы. Пэўная частка грамадзян паведамляе пра адсутнасць спецадзэння ў персаналу, парушэнне таварнага суседства (напрыклад, сырая і гатовая прадукцыя захоўваецца побач). Шэраг скаргаў датычыцца парушэнняў у рабоце абсталявання аб'ектаў гандлю або грамадскага харчавання — павышаны шум, лабочныя пахі. Есць і так званыя беспадстаўныя звароты. У Цэнтры згадалі выпадак, калі вялі перапіску з чалавекам на працягу аж 9(!) гадоў. Яго раздражняў павышаны шум ад абсталявання крамы і разгруканая плячоўка пад вакном. Уласнік гандлёвага аб'екта зрабіў закрытую разгруканую плячоўку, навіў парадак з халадзільным абсталяваннем, але скажнік не супакойваўся, патрабаваў замяніць яму вокны або знайсці кватэру ў іншым раёне горада. Скарга разглядалася ў судзе, але не была задаволена. Пераліска з зяўчымым таксама прыпынена, бо трапіла ў разрад беспадстаўных.

Нэлi ЗiГУЛя.

Спіс забароненай да продажу прадукцыі.

АНТАЛОГІЯ АШУКАНСТВА

на забаронена, нават калі ёсць умовы для іх мыцця. Па-другое, сама лупіна гэтага прадукту выступае як транспартная ўпакоўка — кавун і на зямлі ляжыць, і едзе незразумела як, і прадаецца не ў стэрільных умовах. Не факт, што яго, перад тым як разрэзалі, памылі. А мяккае кавуна — цудоўнае асяроддзе для росту і размнажэння мікраарганізмаў, асабліва ў цёплае надвор'е. На спякоце на працягу дзвюх гадзін у сотні разоў павялічваецца колькасць мікраарганізмаў і адпаведна іх таксінаў. Пакулі чалавек данясе гэты кавун да дому, зараза можа распаўсюдзіцца па ўсёй мяккаці. Каго мы толькі на паверхні кавуноў не знаходзілі — і салыманел, і стафілакокавых бактэрый, і іншыя не менш небяспечных мікраарганізмаў. Асабліва рызыкуюць пажылыя людзі, дзеці і тыя, у каго ослаблены імунітэт. Мы адсочваем сітуацыю, прыцягваем вiнаватых да адказнасці, але гандлёвых пунктаў шмат, да кожнага не прыйшавіш правяраючага. Ідзе сістэмная работа, але парушэнняў хапае. Часта яны звязаны яшчэ і з тым, што рэалізацыя ажыццяўляецца без дакументаў аб якасці і бяспецы. Калі мы не можам правярць канал паставак, здымаем тавар з рэалізацыі.

— *Можа, тут нешта не так? Вядома ж, што кавуны паспяваюць бліжэй да восені, —* цікаўлюся ў спецыяліста.

— У чэрвені правяралі на прысутнасць нітрату і кавуны з дынямі, і кабачкі з бульбай, іншую сезонную гародніну — усё ў норме. Да якасці прэтэнзій няма. Проста кавуны растуць у розных кліматычных зонах — у чэрвені прыязджаюць да нас з Казахстана, потым ідуць Узбекістан, Таджыкістан, бліжэй да восені Украіна. Усе яны розныя па складзе, форме, выглядзе. Сапраўды, калі нехта купіў бледны варыянт з той жа Украіны і параўноўвае з чырвоным з Казахстана, у яго складваецца ўражанне, што дзесяці падманулі. Але гэта не так. Нават з адной кліматычнай зоны кавуны бываюць розныя — тут усё залежыць ад сорту, часу пасадкі, дагляду. Усе кавуны, якія прыязджаюць да нас, праходзяць лабараторны кантроль і атрымліваюць дакументы аб якасці і бяспецы.

— Не саромейцеся, — раіць спецыяліст. — На рынках ёсць ветэрынарна-санітарная лабараторыя, дзе праводзіцца праверка ягад і грыбоў, у тым ліку на радыяцыю. Шмат хто гэта ігнаруе. А людзі купляюць на сваю рызыку. Невядома, дзе гэта ўсё збіралася, колькі захоўвалася, як дастаўлялася. У рэшце рэшт, вы не ведаеце, ці здаровы той чалавек, у якога вы купляеце. Можа, ён на сухоты хворы або яшчэ на нешта, што перадаецца пры кантакце. А грыбы наогул у выпадковых людзей купляць нельга. Нават калі гэта вядомы ўсім лісцік. Вы ж не ведаеце, дзе яны збіралася. Грыбы вельмі моцна назалашваюць радыяцыю і цяжкія металы. Як паказваюць шматгадовыя даследаванні, 15% усяго таго, што да нас прыносяць, з перавышэннем радыяцыі. Часта атручваюцца ўмоўна ядомымі грыбамі — смяротны выпадак пазалетася звязаны са страчкамі. Жалезнае правіла: не ведаеш, не бярэ. У 2015 годзе на Магілёўшчыне 22 чалавекі атруціліся грыбамі, у 2016-м — 27, два з якіх памерлі, у 2017-м — 36 атруціліся, адзін памёр. У 2018 годзе лета было сухое, таму былыся 12 пацярпелымі.

Печань з горыччу, халва з кадміем, гранатавы сок з фарбавальнікам

Нядаўна купіла пачонку траскі па смешнай цане, адкрыла, ды так і не змагла з'есці. Замест апетытнага кавалачка там камяком ляжала нейкая непрыглядная раздроблена маса.

— Апошнім часам часта сталі скардзіцца на печань траскі, — заўважае Вячаслаў Гурскі. — Але людзі самі вiнаватя. Ёсць кансервы, прыгатаваныя з толькі што вылаўленай рыбы, і ёсць з замарожанай сыравіны. Патрабаванні да свежай

дукты па інтэрнэце або з рук. На кожны прадукт ёсць свой ДАСТ, або СТВ, або тэхнічныя ўмовы, дзе прапісаны ўсе патрабаванні да яго. І яны павінны выконвацца. На нашым сайце ёсць рэестр — пералік прадукцыі, якая не адпавядае патрабаванням і якую лепей не купляць.

Апошнім часам выяўляем кандытарскую прадукцыю з кансервантамі, якія не былі заяўлены ў маркіроўцы, — сарбінавая кіслата, бензойная. Гэта датычыцца некаторых найменш партнага зефіра. А напрыклад, у халве аднаго з вытворцаў было ўстаноўлена перавышэнне кадмію — дастаткова сур'ёзнае парушэнне, бо кадмій — цяжкі метал. Зефір іншага вытворцы ўтрымліваў сярністую кіслату, але на маркіроўцы гэта не было пазначана. Гэты кансервант выкарыстоўваецца для апрацоўкі яблычнай сыравіны, але калі яго выкарыстоўваюць больш за 10 міліграмаў на кілаграм, гэта трэба ўказаць. Сустраліліся фі-

У тэму

Намеснік начальніка інспекцыі Магілёўскай інспекцыі Дзяржстандарта Наталля ЖУКАВА:

— Праверкі паказваюць, што ў гандлі не ўсё так чыста са сродкамі вымярэння. З 2039 выбарачна правяраных адзінак больш за палову вагаў не гарантавалі дакладнасць вынікаў. Парушаліся правілы карыстання вымяральных прыборамі пры водкусу тавараў — і ставілі на няўстойлівыя драўляныя і кардонныя скрыні (павінен быць трывалыя гарызонтальныя паверхні), выкарыстоўвалі бытавыя вагі, што наогул недапушчальныя.

Па правілах, вагі штогод павінны павяртацца ў органах дзяржаўнай метралагічнай службы. На іх, а таксама на драўляныя метры, рулеткі і іншыя сродкі вымярэння павінен быць нанесены каларовы галаграфічны знак у выглядзе налепкі. Кожны год галаграма змяняецца па колеры. Напрыклад, у 2018 годзе яна была чырвоная, а ў 2019-м — зялёная. Вагі павінны стаяць так, каб спарывец бачыў гэтую галаграму.

Ну і ну!

Стаўкі напавер

Вынік — крымінальная справа ў ўрон на 17 600 рублёў

Даверліваць 34-гадовага прадаўца кіёска РУП «Белсаюздрук» у Лельчыцах пацягнула буйны ўрон для прадпрыемства. Жанчына прымала стаўкі ад 30-гадовага жыхара раёна, аднак грошы за ўздзел у інтэрактыўных гульнях ад яго не атрымлівала. У выніку праз электронны тэрмінал «бясplatна» прайшлі шматлікія аперацыі на суму 17 600 рублёў, паведамляе ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС.

Пра ўрон стала вядома, калі работнік кіёска сыхodziла ў дэкрэтны адпачынак. Пры прыёме-перадачы спраў рэвізійная камісія выявіла парушэнні, пра якія паведаміла праваахоўнікам. Як устанавілі апераўтыўнікі, у кіёску мужчына рэгулярна рабіў стаўкі, у тым ліку буйныя. Пры гэтым да пэўнага моманту праблемы з аплатай паслуг у яго ніколі не ўзнікала. Мяркуюцца, што фінансавая стабільнасць мужчыны, у тым ліку буйныя выйгрышы, падкупіла прадаўца, і ў далейшым па просьбе кліента яна пачала прымаць стаўкі «на вэксаль».

Мужчына абяцаў вярнуць грошы ў касу, як толькі латарэя акажацца выйгрышнай. Аднак гэтага так і не адбылося, нягледзячы на наяўнасць удалых ставак. У дачыненні да мужчыны заведзена крымінальная справа за прычыненне маёмаснай шкоды без прыкметаў крадзяж, здзейсненае ў буйным памеры. Раней грамадзянін прыцягваўся да крымінальнай адказнасці за крадзех і палавыя зносіны і іншыя дзеянні сексуальнага характару з асобай, якая не дасягнула шаснаццацігадовага ўзросту.

Скраў матацыкл і адрозу ж прадаў знаёмма

Гісторыя здарылася ў вёсцы Кімія Барысаўскага раёна. Два аднавяскоўцы познім вечарам вырашылі зладзіць застолле і, каб не губляць час, па спіртное адправілі на матацыкле аднаго з мужчын. Вярнуўшыся з крамы, уладальнік чамусьці не стаў ставіць транспартны сродкаў у двор свайго дома, а прыхаваў непдалёк.

Як паведамляе Барысаўскі РУУС, назаўтра мясцовы жыхар не знайшоў ні сярба, ні матацыкла. Мужчына быў упушчаны, што менавіта ўчарашні сабуртальнік датычыцца да знікнення, і разлічваю дамовіцца аб вяртанні маёмасці. Але 24-гадовы прыяцель пасля інцыдэнту на сувязь выходзіць неохвотна, а па пытанні, дзе матацыкл, адказаў няпэўна.

У выніку праз месяц уладальнік вымушаны быў звярнуцца па дапамогу ў праваахоўныя органы. І сапраўды, здагадкі мужчыны пацвердзіліся: угоншчыкам быў той самы аднавясковец. Малады чалавек прызнаўся ў зробленым і расказаў, што ідэя выкрасці матацыкл у яго ўзнікла спантанна. Крадзёнае зламанык неўзабаве прадаў сваім знаёмым за сімвалічную суму, а атрыманыя грошы выдаткаваў на свае патрэбы.

Скрадзены матацыкл канфіскавалі і вярнулі ўладальніку. У дачыненні да падазраванага распачата крымінальная справа, яму пагражае да пяці гадоў пазбаўлення волі.

Страцілі і сярба, і грошы

Ашуканскім шляхам 22-гадовы мінчанін завалодаў такой сумай цягам года, паведамляе ГУУС Мінгарвыканкама.

У міліцыю звярнуўся адзін з падманшчыкаў. Малады чалавек паведаміў, што яго таварыш заванаваўся яму тры тысячы долараў і не жадае іх аддаваць. Як аказалася, 22-гадовы зламанык пазычыў грошы ў свайго сябра нібыта на адкрыццё бізнесу і паабяцаў, што як толькі «раскруціць» сваю справу, адрозу ж верне доўг. Дарэчы, пацярпелага спакуса была вялікая — «бізнесмен» паабяцаў вярнуць доўг у двайным памеры. Але грошай пацярпелы так і не дачакаўся.

Праваахоўнікі ўстанавілі, што на «вуду» 22-гадовага мінчаніна трапіла ледзь не ўсе атачэнне зламаныкі. Як аказалася, малады чалавек на розных паставах, у тым ліку і на лядчане маці, прасіў грошы ў сваіх знаёмых, пасля чаго ладзіў сабе шыкоўнае жыццё. Грошы зламанык выдаткаваў на казіно, гульнівыя аўтаматы і рэстараны. Агулам малады чалавек заванаваўся сваім таварышам каля дзесяці тысяч долараў.

Затрыманай раней ужо прыцягваўся да крымінальнай адказнасці за крадзех. Атрыманная ад продажу грошы таксама прайграў у казіно. **Сяргей РАСОЛЬКА.**

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ОАО «Статусбанк»
www.stbank.by

ОТЧЕТНОСТЬ

ОТЧЕТ О ФИНАНСОВОМ ПОЛОЖЕНИИ

(в тысячах белорусских рублей)

	Примечания	31 декабря 2018 года	31 декабря 2017 года
АКТИВЫ			
Денежные средства и их эквиваленты	6	26 562	12 480
Средства в финансовых организациях	7	715	404
Кредиты клиентам	8	82 963	52 607
Финансовые активы, оцениваемые по справедливой стоимости через прочий совокупный доход	9	5 530	30 291
Основные средства и нематериальные активы	10	3 431	3 355
Активы, предназначенные для продажи	11	65	87
Текущее требование по налогу на прибыль	26	286	573
Прочие активы	12	595	534
ИТОГО АКТИВЫ		120 147	100 331
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ			
Обязательства			
Средства финансовых организаций	13	7	32
Средства клиентов	14	50 370	38 515
Выпущенные долговые ценные бумаги	15	2 888	1 043
Обязательство по текущему налогу на прибыль	26	19	3
Обязательства по отложенному налогу на прибыль	26	983	904
Прочие обязательства	16	1 129	1 534
Итого обязательства		55 396	42 031
Капитал			
Уставный капитал	17	52 817	52 817
Нераспределенная прибыль		11 934	5 483
Итого капитал		64 751	58 300
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ		120 147	100 331

ОТЧЕТ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ

(в тысячах белорусских рублей)

	Примечания	2018	2017
Процентные доходы	18	12 819	14 493
Процентные расходы	19	(1 976)	(2 503)
Чистые процентные доходы		10 843	11 990
Комиссионные доходы	20	3 699	1 874
Комиссионные расходы	21	(903)	(350)
Чистые комиссионные доходы		2 796	1 524
Чистые доходы по операциям иностранной валюты	22	4 013	3 938
Чистые доходы по операциям с финансовыми активами, оцениваемыми по справедливой стоимости через прочий совокупный доход	23	48	113
Прочие доходы	24	2 273	1 508
Операционные доходы		19 973	19 073
Административные расходы	25	(16 307)	(14 469)
Восстановление резервов под обесценение финансовых активов	6, 8, 12	2 077	321
Восстановление резервов по обязательствам кредитного характера	28	202	619
Прибыль до налогообложения		5 945	5 544
Расходы по налогу на прибыль	26	(1 118)	(959)
Чистая прибыль за отчетный год		4 827	4 585
Прочий совокупный доход/(расход)		-	-
Итого совокупный доход		4 827	4 585
Базовая прибыль на простую акцию	17,1	0,0213	0,0203

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИЯХ В КАПИТАЛЕ

	Примечания	Уставный капитал	Нераспределенная прибыль	Итого капитал
Остаток на 31 декабря 2016 года	17	52 817	898	53 715
Чистая прибыль за отчетный год		-	4 585	4 585
Итого совокупная прибыль за отчетный год		-	4 585	4 585
Остаток на 31 декабря 2017 года		52 817	5 483	58 300
Эффект от применения МСФО (IFRS) 9	4	-	1 624	1 624
Остаток на 31 декабря 2017 года		52 817	7 107	59 924
Чистая прибыль за отчетный год		-	4 827	4 827
Итого совокупная прибыль за отчетный год		-	4 827	4 827
Остаток на 31 декабря 2018 года	17	52 817	11 934	64 751

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ
ПО ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ

Акционерное, Наблюдательное совету, Правлению открытого акционерного общества «Статусбанк», Национальному банку Республики Беларусь
Дата: 12 апреля 2019 года
Иск. номер: 04-05/52

Аудиторское мнение

Реквизиты аудируемого лица:

Наименование: Открытое акционерное общество «Статусбанк» (сокращенное наименование банка — ОАО «Статусбанк»)

Место нахождения: Республика Беларусь 220006, г. Минск, ул. Денисовская, 8А

Сведения о государственной регистрации: Открытое акционерное общество «Статусбанк» зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь с присвоением регистрационного номера № 807000043 от 25.02.2002

УНП: 807000043

Мы провели аудит финансовой отчетности ОАО «Статусбанк» (далее — «Банк»), состоящей из:

Отчета о финансовом положении по состоянию на 31 декабря 2018 года;

Отчета о совокупном доходе, отчетов об изменениях в капитале и движении денежных средств за год, закончившемся на указанную дату, а также

Примечаний к финансовой отчетности, включающих краткое изложение основных положений учетной политики. По нашему мнению, прилагаемая финансовая отчетность отражает достоверно во всех существенных аспектах финансовое положение Банка по состоянию на 31 декабря 2018 года, а также его финансовые результаты и движение денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности (далее — «МСФО»).

Основание для выражения аудиторского мнения

Мы провели аудит в соответствии с Международными стандартами аудита (далее — «МСА»). Наши обязанности, предусмотренные указанными стандартами, более подробно рассматриваются в разделе «Обязанности аудиторской организации по проведению аудита финансовой отчетности» настоящего заключения. Мы являемся независимыми по отношению к Банку в соответствии с Кодексом этики профессиональных бухгалтеров, разработанным Советом по международным стандартам этики для профессиональных бухгалтеров, и выполнили наши иные обязанности в соответствии с этими требованиями профессиональной этики.

Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими основанием для выражения нашего аудиторского мнения.

Ключевые вопросы аудита

Ключевые вопросы аудита — это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, являются наиболее значимыми для нашего аудита финансовой отчетности за текущий период. Эти вопросы были рассмотрены в контексте нашего аудита финансовой отчетности в целом и при формировании нашего мнения об этой отчетности, и мы не выражаем отдельного мнения по этим вопросам. В отношении каждого из указанных ниже вопросов наше описание того, как соответствующий вопрос был рассмотрен в ходе нашего аудита, приводится в этом контексте.

Мы выполнили обязанности, описанные в разделе «Ответственность аудитора за аудит финансовой отчетности» нашего заключения, в том числе по отношению к этим вопросам. Соответственно, наш аудит включал выполнение процедур, разработанных в ответ на нашу оценку рисков существенного искажения финансовой отчетности. Результаты наших аудиторских процедур, в том числе процедур, выполненных в ходе рассмотрения указанных ниже вопросов, служат основанием для выражения нашего аудиторского мнения о прилагаемой финансовой отчетности.

Резерв под обесценение кредитов клиентам, а также резерв по обязательствам кредитного характера

В связи с существенностью резерва под обесценение кредитов клиентам и обязательств кредитного характера для финансового положения Банка, а также в связи со сложностью и необходимостью применения суждений в отношении оценки ожидаемых кредитных убытков в соответствии с новым стандартом МСФО (IFRS) 9 «Финансовые инструменты» (далее — «МСФО 9»), данный вопрос является одним из ключевых вопросов аудита.

Для определения значительного увеличения кредитного риска с даты первоначального признания как на индивидуальной, так и на портфельной основе, а также для расчета ожидаемых кредитных убытков (далее — «ОКУ») необходимо применять суждение. Оценка увеличения кредитного риска основана на относительном изменении в кредитных рейтингах, длительности просроченной задолженности и прочих объективных и субъективных факторов. Выбор пороговых значений, при которых увеличение кредитного риска признается значительным, таких как величина ухудшения кредитного рейтинга, также носит субъективный характер.

В ходе нашего аудита мы обратили особое внимание на следующие:

оценка моделей кредитного риска и допущений, используемых для определения ключевых параметров резерва образования и ожидаемых кредитных убытков по портфелю;

оценка суждений руководства в отношении выявления значительного увеличения кредитного риска на индивидуальной и портфельной основе с использованием количественных и качественных критериев;

тестирование ожидаемых будущих денежных потоков, в том числе денежных потоков, источником которых является обеспечение в отношении существенных кредитно-обесцененных кредитов клиентам и обязательствам кредитного характера.

Наши аудиторские процедуры включали оценку методологии расчета ожидаемых кредитных убытков на работанной Банком в соответствии с МСФО (IFRS) 9 для оценки резервов под обесценение кредитов клиентам, а также обязательств кредитного характера.

Расчет ОКУ включает методики оценки, в которых используются существенные ненаблюдаемые исходные данные и факторы, такие как внутренние кредитные рейтинги, а также комплексное статистическое моделирование и экспертное суждение. Данные методики используются с целью определения вероятности дефолта, величины кредитного требования, подверженной риску дефолта и уровня потерь при дефолте на основании имеющихся исторических данных и внешней информации, скорректированных с учетом прогнозов, включая прогнозные макроэкономические переменные.

Для расчета ожидаемых кредитных убытков в отношении существенных финансовых активов, подвергнувшихся кредитному обесценению на индивидуальной основе, требуется анализ финансовой и нефинансовой информации и широкое использование допущений. Оценка будущих денежных потоков основывается на таких существенных ненаблюдаемых на рынке исходных данных, как текущие и прогнозные финансовые показатели заемщика, стоимость обеспечения и оценка вероятности возможных сценариев. Использование иных методик моделирования, допущений и прогнозов может привести к существенно иным оценкам резерва под ожидаемые кредитные убытки.

Информация о резерве под ожидаемые кредитные убытки в отношении кредитов клиентам, а также обязательств кредитного характера представлена в Примечании 8 «Кредиты клиентам». Примечаниями 27 «Управление рисками» и Примечаниями 28 «Основные обязательства и резервы» к финансовой отчетности.

Мы оценили разумность факторов кредитного риска и пороговых значений, выбранных руководством для определения значительного увеличения кредитного риска на индивидуальной и портфельной основе. Мы оценили последовательность применения критериев, выбранных руководством, на отчетную дату.

При тестировании обеспечения, рассчитанного

на портфельной основе, мы проанализировали лежащие в основе статистические модели, ключевые исходные данные и допущения, а также прогнозную информацию, используемую при расчете ожидаемых кредитных убытков. Для выбранных существенных кредитов мы провели проверку внутренних кредитных рейтингов, факторов кредитного риска и классификацию по стадиям. В отношении выбранных нами существенных обесцененных корпоративных кредитов мы совместно со специалистами в области оценки проанализировали допущения в отношении будущих денежных потоков, включая стоимость обеспечения и вероятность возможных сценариев. Мы рассмотрели результаты проведенного Банком последующего тестирования моделей, применяемых для целей МСФО (IFRS) 9.

Мы также изучили раскрытие в финансовой отчетности Банка, касающееся резерва под ожидаемые кредитные убытки по кредитам клиентам, а также под обязательства кредитного характера.

Обязанности аудируемого лица по подготовке финансовой отчетности

Руководство аудируемого лица несет ответственность за подготовку и достоверное представление финансовой отчетности в соответствии с МСФО и организацию системы внутреннего контроля аудируемого лица, необходимой для подготовки финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений, допущенных вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий.

При подготовке финансовой отчетности руководство аудируемого лица несет ответственность за оценку способности аудируемого лица продолжать свою деятельность непрерывно и уместности применения принципа непрерывности деятельности, а также за надлежащее раскрытие в финансовой отчетности в соответствующих случаях сведений, относящихся к непрерывности деятельности.

Лица, наделенные руководством полномочиями, в том числе Аудиторский комитет, несут ответственность за осуществление надзора за процессом подготовки финансовой отчетности аудируемого лица.

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита финансовой отчетности

Наша цель состоит в получении разумной уверенности в том, что финансовая отчетность аудируемого лица не содержит существенных искажений вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий, и в составлении аудиторского заключения, включающего выражение в установленной форме аудиторского мнения. Разумная уверенность представляет собой высокую степень уверенности, но не является гарантией того, что аудит, проведенный в соответствии с МСА, позволяет выявить все имеющиеся существенные искажения. Искажения могут возникнуть в результате ошибок и (или) недобросовестных действий и считаются существенными, если можно обоснованно предположить, что в отчетности или в совокупности они могли повлиять на экономические решения пользователей финансовой отчетности, принимаемые на ее основе.

В рамках аудита, проводимого в соответствии с МСА, аудиторская организация применяет профессиональное суждение и сохраняет профессиональный скептицизм на протяжении всего аудита. Кроме того, мы выполняем следующие:

выявляем и оцениваем риски существенного искажения финансовой отчетности вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий; разрабатываем и выполняем аудиторские процедуры в соответствии с оцененными рисками, направленными на снижение этих рисков; получаем аудиторские доказательства, являющиеся достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения. Риск необнаружения существенных искажений финансовой отчетности в результате недобросовестных действий выше риска необнаружения искажений в результате ошибок, так как недобросовестные действия, как правило, подразумевают наличие специально разработанных мер, направленных на их сокрытие; таких как договор, подлог или подделку документов, умышленные пропуски, представление недостоверных сведений или нарушение системы внутреннего контроля;

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ

(в тысячах белорусских рублей)

	Примечания	2018	2017
Операционная деятельность			
Проценты полученные		13 186	15 514
Проценты уплаченные		(1 906)	(2 490)
Комиссии полученные		3 510	1 696
Комиссии уплаченные		(903)	(350)
Реализованный результат по операциям с инвестициями/уменьшение операционных активов:		3 587	3 508
Расходы на персонал уплаченные		(6 496)	(6 106)
Уплатенные административные расходы		(8 918)	(7 584)
Прочие доходы		2 352	1 781
Движение денежных средств от операционной деятельности до изменений в операционных активах и обязательствах		4 412	5 969
Увеличение/уменьшение операционных активов:			
Обязательные резервы на счетах в НБ РБ		18	(179)
Средства в финансовых организациях		(185)	503
Кредиты клиентам		(26 668)	3 557
Прочие активы		88	124
Увеличение/уменьшение операционных обязательств:			
Средства финансовых организаций		(131)	(5 652)
Средства клиентов		10 809	9 915
Прочие обязательства		203	(671)
Чистое движение денежных средств от операционной деятельности до налогообложения		(11 452)	13 566
Налог на прибыль уплаченный		(1 277)	(901)
Чистое движение денежных средств от операционной деятельности		(12 729)	12 665
Инвестиционная деятельность			
Покупка/продажа финансовых активов, оцениваемых по справедливой стоимости через прочий совокупный доход		25 235	(12 062)
Приобретение основных средств и нематериальных активов		(851)	(1 081)
Продажа основных средств		7	21
Чистое движение денежных средств, использованных в инвестиционной деятельности		24 391	(13 122)
Финансовая деятельность			
Поступления от выпуска/выплаты по погашению долговых ценных бумаг		1 771	(9 293)
Чистое движение денежных средств от финансовой деятельности		1 771	(9 293)
Чистое увеличение/(уменьшение) денежных средств и их эквивалентов		13 433	(9 750)
Влияние курсовых разниц на денежные средства и их эквиваленты		649	191
Денежные средства и их эквиваленты на начало года	6	12 480	22 039
Денежные средства и их эквиваленты на конец года	6	26 562	12 480

Прилагаемые примечания являются неотъемлемой частью настоящей финансовой отчетности.

Председатель Правления **В. А. Драгун**

Главный бухгалтер **С. С. Ящук**

Дата подписания: 12 апреля 2019 г.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности № 26 от 25.05.2017 г. УНП 807000043

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита финансовой отчетности

получаем понимание системы внутреннего контроля аудируемого лица, имеющей отношение к аудиту финансовой отчетности, с целью планирования аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам аудита, но не с целью выражения аудиторского мнения относительно эффективности функционирования этой системы;

оцениваем надлежащий характер применяемой аудиторским лицом учетной политики, а также обоснованность учетных оценок и соответствующего раскрытия информации в финансовой отчетности;

оцениваем правильность применения руководством аудируемого лица допущения о непрерывности деятельности, и на основании полученных аудиторских доказательств делаем вывод о том, имеется ли существенная неопределенность в связи с событиями или условиями, в результате которых могут возникнуть значительные сомнения в способности аудируемого лица продолжать свою деятельность непрерывно. Если мы приходим к выводу о наличии такой существенной неопределенности, мы должны привлечь внимание в аудиторском заключении к соответствующему раскрытию данной информации в финансовой отчетности. В случае если такое раскрытие информации отсутствует или является ненадлежащим, нам следует модифицировать аудиторское мнение. Наши выводы основываются на аудиторских доказательствах, полученных до даты подписания аудиторского заключения, однако будущие события или условия могут привести к тому, что аудируемое лицо утратит способность продолжать свою деятельность непрерывно;

оцениваем адекватность представления финансовой отчетности, ее структуры и содержания, включая раскрытие информации, а также оцениваем, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежащих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, наделенными руководством полномочиями, довод до их сведения, помимо прочего, информации о запланированных объеме и сроках аудита, а также о значимых вопросах, возникших в ходе аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководством полномочиями, заявление о том, что нами были выполнены все этические требования в отношении соблюдения принципа независимости и до сведения этих лиц была доведена информация обо всех взаимоотношениях и прочих вопросах, которые могут быть рассмотрены как угрозы нарушения принципа независимости, и, если необходимо, обо всех предпринятых мерах предосторожности.

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита финансовой отчетности

Из числа вопросов, доведенных до сведения лица, наделенных руководством полномочиями, мы выбираем ключевые вопросы аудита и раскрытия, помимо прочего, в аудиторском заключении (кроме тех случаев, когда раскрытие информации об этих вопросах запрещено законодательством или когда мы обоснованно приходим к выводу о том, что отрицательные последствия сообщения такой информации превысят пользу от ее раскрытия).

Заместитель директора по аудиту финансовых институтов, **Н. В. Кондратьева**
Партнер по заданию

Аудитор, возглавлявший аудит **М. В. Расолько**

Дата аудиторского заключения: 12 апреля 2019 года

Место выдачи аудиторского заключения: г. Минск, Республика Беларусь

Дата получения аудиторского заключения аудируемым лицом: 12 апреля 2019 года

СВЕДЕНИЯ ОБ АУДИТОРЕ:

Наименование: Общество с ограниченной ответственностью «ДО»
Республика Беларусь, 220020, г. Минск, пр-т. Тельшевский, 103, 8-й этаж, помещение 7
Свидетельство о государственной регистрации выдано Минским городским исполнительным комитетом от 15 ноября 2013 года 190241132

Расклад на заўтра

«ХРАЊІЧНАЯ» ЗАСУХА — ВЫКЛІК ДЛЯ НАВУКОЎЦАЎ

Змяненне кліматычных умоў і засушлівае надвор'е прымушаюць беларускую навуку пераглядаць стратэгію раслінаводства і земляробства.

— Апошнія два гады ў нашай краіне назіраюцца складаныя ўмовы надвор'я. Сёлета з канца мая і практычна ўвесь чэрвень паўсюдна адсутнічалі ападкаў, а тэмпература на 5-6 градусаў перавышала сярэднія шматгадовыя значэнні. Усё гэта не магло не адбіцца на фарміраванні ўраджаю, асабліва ў паўднёвых рэгіёнах, дзе лёгкія пясчаныя глебы характарызуюцца нізкай прыроднай прадукцыйнасцю і няўстойлівым водным рэжымам, — канстатуе **намеснік генеральнага дырэктара па навуцы Навукова-практычнага цэнтру НАН Беларусі па земляробстве Эрома УРБАН**. — На жаль, не парадаваў нас і ліпень з яго паніжаным тэмпературным рэжымам і вялікай колькасцю ападкаў. Гэта таксама адбілася на ходзе ўборкі ўраджаю.

Увогуле, за апошнія 20 гадоў сярэднегадавая тэмпература павялічылася ў краіне на 1,1 градуса, а засушлівыя перыяды значна пачасціліся і сталі больш працяглыя па часе. Калі раней яны назіраліся толькі ў чатырох гадах з дзесяці, то за апошнія 27 гадоў засушлівыя з'явіліся адначасна толькі ў 1992, 2000 і 2004 гадах. Асабліва пакутуе ад засухі паўдзень Беларусі, у прыватнасці Гомельская вобласць.

— Таму наспела неабходнасць нам усім перагледзець свае падыходы да вырошчвання сельскагаспадарчых культур і шматгадовых траў. РНПЦ па земляробстве, Нацыянальная акадэмія навук і Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання ўжо распрацавалі агульную стратэгію вядзення раслінаводства. Задачы, якія мы ставім, — змяніць структуру пасяўных плошчаў, і сартывы склад сельгаскультуры, якія мы вырошчваем, а перавагу трэба аддаваць азімнім культурам, — падкрэслівае навуковец.

Апошнія гады ў Беларусі, як і ва ўсім свеце, назіраецца скарачэнне пасяўных плошчаў пад азімае жыта, нягледзячы на прыкметны рост ураджайнасці гэтай культуры. За кошт скарачэння пасеваў жыта пашырыліся пасевы азімай і яравой пшаніцы, трыцкале, рапсу, кукурузы. Гэта важная культура з добрай эканамічнай выгадай, тым не менш жыта выцяскаецца з нашых палеткаў незаслабана.

— У Гомельскай вобласці трэба пашыраць пасевы азімага дыплоіднага

жыта, — лічыць Эрома Урбан. — Яго ураджайнасць часта перавышае ўраджайнасць трыцкале, а ў большасці выпадкаў ёй не саступае. Далейшае скарачэнне плошчаў можа парушыць у цэлым стабільнасць вытворчасці збожжавых культур, паколькі, акрамя высокай адаптыўнасці, азімае жыта было і застаецца страхавой культурай у неспрыяльных па гідраметэаралагічных умовах гады. Тым больш што ў нас ёсць новыя высокаўраджайныя, зімаўстойлівыя, устойлівыя да паліганна сарты і гібрыды. Азімае жыта па праве лічыцца культурай нізкай эканамічнай рызыкі, асабліва ў раёнах з беднымі глебамі і суровымі кліматычнымі ўмовамі, у лік якіх уваходзіць і Беларусь.

Варта таксама звярнуць увагу на вырошчванне новых культур. На лёгкіх глебах добры ўраджай даюць бульба, аднагадовыя бабовыя, люцэрна. Адною з самых засухаўстойлівых у земляробстве культур з'яўляецца проса: на 1 кілаграм сухога рэчыва гэта культура выкарыстоўвае 277 літраў вады (напрыклад, кукуруза — 349 літраў, канюшына — 720 літраў, збожжавыя — 520 літраў).

У РНПЦ створаны сем сартоў нашай селекцыі. Мы прапануем насенне гаспадаркам, але плошчы пад гэту культуру пашыраюцца вельмі неахвотна і марудна.

Яшчэ адной важнай умовай з'яўляецца захаванне тэхнічных рэгламентаў, таму што апошнім часам сельская гаспадарка сутыкаецца з цяжкасцямі ў набыцці ўгнаенняў і сродкаў абароны раслін.

— За 10 апошніх гадоў у нас рэзка зменшылася ўнясенне фосфарных угнаенняў пад азімнюю культуру, што негатыўна адбіваецца на іх зімоўцы. Між іншым, пасевы, якія першалачаткова высяваюцца ў аптымальныя тэрміны, маюць добрую «запраўку» арганічнымі і мінеральнымі ўгнаеннямі, лягчы пераносіць зімоўку, і засушлівыя з'явіліся, — тлумачыць Эрома Урбан.

Беларускія вучоныя пастаянна ўдасканальваюць селекцыйную работу, вельмі шчыльную увагу аддаюць павышэнню зімаўстойлівасці азімніх культур,

вывелі ўстойлівыя сарты азімага рапсу, які пераносіць нізкія тэмпературы і затопленні. Сёлета вядзецца асваенне 21 тэхналагічнай распрацоўкі. 62 новыя сарты збожжавых і зернебабовых культур знаходзяцца цяпер у вытворчасці.

Напрыклад, новыя сарты азімай пшаніцы больш эфектыўна выкарыстоўваюць сонечную энергію. У іх палепшаны адток пажыўных рэчываў у збожжа. Значна ўзрасла і экалагічная стабільнасць, агульная адаптыўнасць да неспрыяльных фактараў асяроддзя. Павысілася ўраджайнасць. Палепшыліся хлэбаяжарныя і кармавыя вартасці. Менавіта беларускія сарты пшаніцы найбольш прастасаваныя да нашай кліматы, таму многія гаспадаркі аддаюць перавагу менавіта ім. Іх удзельная вага ў сельскагаспадарчай вытворчасці апошняга гады пастаянна павялічваецца...

«Задачы, якія мы ставім, — змяніць структуру пасяўных плошчаў. Неабходна перагледзець і віды, і сартывы склад сельгаскультуры».

Эрома Урбан канстатаваў, што сёння складана зрабіць дакладны прагноз на ўраджай. Страты насілі лакальны характар, напрыклад, у Валожынскім раёне адзначыўся залішак ападкаў, а ў Барысаўскім, наадварот, іх дэфіцыт. Калі дажджы будуць працягвацца, то страты павялічацца. Традыцыйна падчас уборкі ўраджаю яны складаюць да 10 працэнтаў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Отчет эмитента ценных бумаг за 2 квартал 2019 года
ООО «Темп Сити»
 220043, г. Минск, пр-т Независимости, 95/1, комн. 7, УНП 192280260
 Вид экономической деятельности: сдача внаем собственного и арендуемого имущества
 Единица измерения: тыс. руб.
Бухгалтерский баланс на 30 июня 2019 года

Активы	Код строки	На 30 июня 2019 года	На 31 декабря 2018 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	7 645	4 334
Нематериальные активы	120	-	-
Доходные вложения в материальные активы	130	-	-
в том числе:			
инвестиционная недвижимость	131	-	-
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	-	-
Прочие доходные вложения в материальные активы	133	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	13	6
Долгосрочные финансовые вложения	150	3	3 380
Отложенные налоговые активы	160	-	-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-
Прочие долгосрочные активы	180	4	4
ИТОГО по разделу I	190	7 665	7 724
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	12	12
в том числе:			
материалы	211	13	12
животные на выращивании и откорме	212	-	-
незавершенное производство	213	-	-
готовая продукция и товары	214	-	-
товары отгруженные	215	-	-
прочие запасы	216	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-
Расходы будущих периодов	230	-	-
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	-	-
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	259	324
Краткосрочные финансовые вложения	260	281	97
Денежные средства и эквиваленты денежных средств	270	163	51
Прочие краткосрочные активы	280	-	-
ИТОГО по разделу II	290	716	484
БАЛАНС	300	8 381	8 208

Собственный капитал и обязательства	Код строки	На 30 июня 2019 года	На 31 декабря 2018 года
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	3 383	1
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	-	-
Добавочный капитал	450	-	-
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	(1 840)	1 559
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	459	-
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу III	490	2 002	1 560
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	4 392	4 672
Долгосрочные обязательства по лизинговым сделкам	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства	530	-	-
Доходы будущих периодов	540	-	-
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	1 932	1 932
ИТОГО по разделу IV	590	6 324	6 604
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	-	-
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	-	-
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	55	44
в том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	4	10
по авансам полученным	632	6	7
по налогам и сборам	633	15	11
по социальному страхованию и обеспечению	634	1	1
по оплате труда	635	2	2
по лизинговым платежам	636	-	-
собственному имуществу (учредителям, участникам)	637	-	-
прочим кредиторам	638	25	13
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-
Доходы будущих периодов	650	-	-
Резервы предстоящих платежей	660	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	670	-	-
ИТОГО по разделу V	690	55	44
БАЛАНС	700	8 381	8 208

Отчет о прибылях и убытках за январь — март 2019 года

Наименование показателей	Код строки	За январь - июнь 2019 года	За январь - июнь 2018 года
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	517	341
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	-	-
Валовая прибыль	030	517	341
Управленческие расходы	040	(182)	(140)
Расходы на реализацию	050	-	-
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	060	335	201
Прочие доходы по текущей деятельности	070	4	-
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(9)	(12)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности	090	330	189
Доходы по инвестиционной деятельности	100	6	1
в том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	-	-
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	-	-
проценты к получению	103	2	1
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	4	-
Расходы по инвестиционной деятельности	110	(7)	-
в том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	-	-
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	(7)	-
Доходы по финансовой деятельности	120	281	92
в том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	281	92
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	-
Расходы по финансовой деятельности	130	(151)	(109)
в том числе:			
проценты к уплате	131	(143)	(44)
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	(2)	(64)
прочие расходы по финансовой деятельности	133	(6)	(1)
Прибыль (убыток) от инвестиционной и финансовой деятельности	140	129	(16)
Прибыль (убыток) до налогообложения	150	459	173
Налог на прибыль	160	-	-
Изменение отложенных налоговых активов	170	-	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	180	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	190	-	-
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	-	-
Чистая прибыль (убыток)	210	459	173
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	-	-
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток)	240	459	173
Базовая прибыль (убыток) на акцию	250	-	-
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	260	-	-

Нерухомаасць

960 ТЫСЯЧ «КВАДРАТАЎ» ДЛЯ ШМАТДЗЕТНЫХ

У 2019 годзе для жыхароў краіны плануецца пабудавача 4 мільёны квадратных метраў жылля, з якіх з дзяржападртрымкай — 1 мільён 60 тысяч квадратных метраў, сацыяльнага жылля — 47,3 тысячы, аранднага — 135,25 тысячы, індывідуальнага — больш за 1 мільён 750 тысяч квадратных метраў. Шматдзетныя сем'і змогуць абзавесціся жыллёвай агульнай плошчай 960 тысяч «квадратаў». Пра гэта паведаміў начальнік упраўлення жыллёвай палітыкі Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва Аляксандр АУРАМЕНКА.

— У студзені — чэрвені ў Беларусі пабудавана 1 705 013 квадратных метраў жылля. З іх для грамадзян, якія стацьця на ўліку для паліпашэння жыллёвых умоў, — 635 741 квадратны метр, у тым ліку 439 052 квадратны метры з дапамогай дзяржападртрымкі. З задачай будаўніцтва лепш за ўсё спраўляюцца Гомельская (51 % ад агульнага задання) і Мінская вобласці (48 %), найменшыя лічбы ў Віцебскай вобласці (31,4 %) і Мінска (35,8 %).

Сярэдні кошт будаўніцтва аднаго квадратнага метра жылля за кошт усіх крыніц фінансавання ў Беларусі за пер-

шае паўгоддзе склаў 1053 рублі, з выкарыстаннем дзяржаўнай падтрымкі — 880 рублёў, што не перавышае сярэднюю зарплату па краіне.

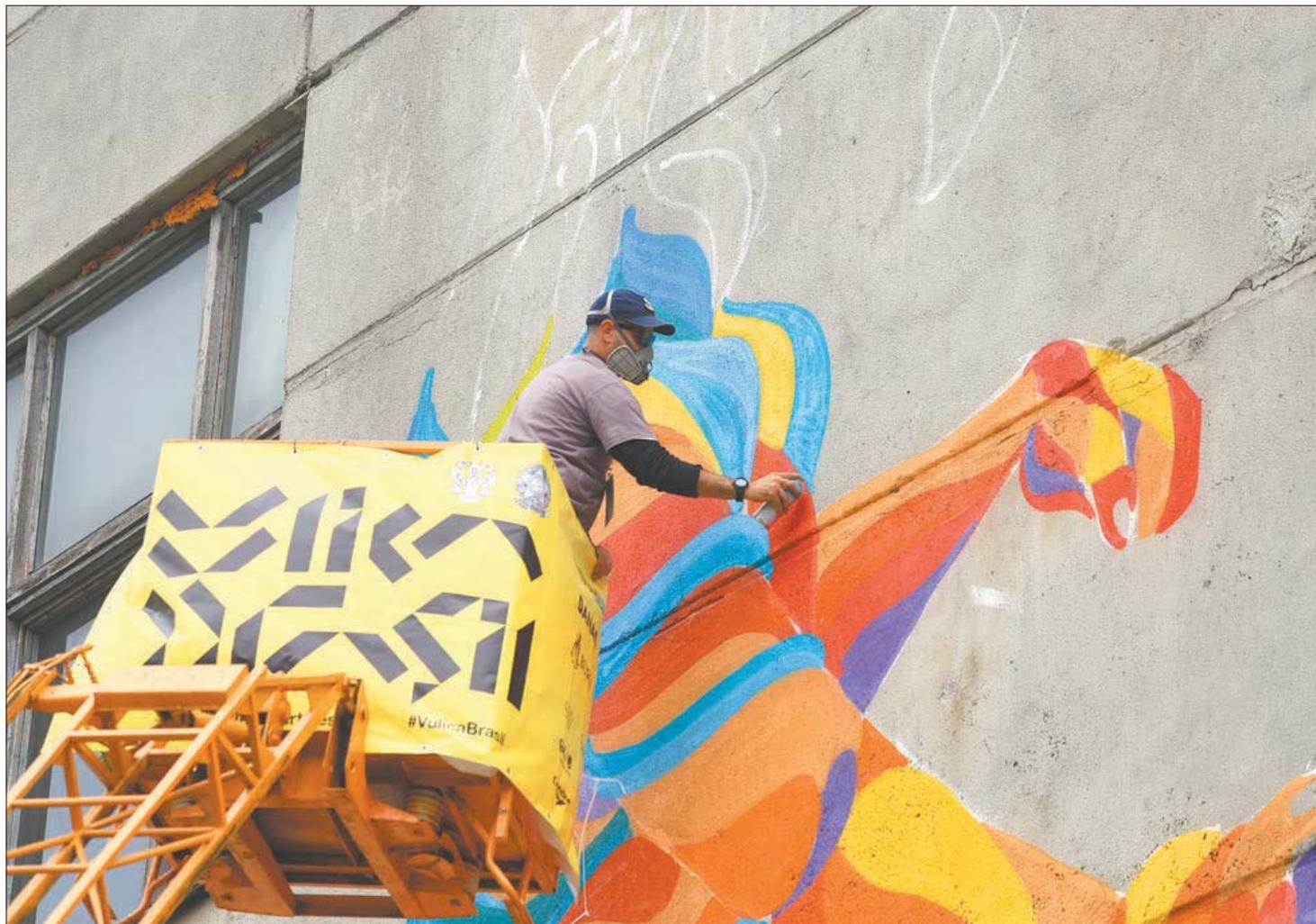
Прадстаўнік Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва адзначыў, што вялікая ўвага пры ўзвядзенні жылля аддаецца шматдзетным сем'ям. Для іх з пачатку года пабудавана 3049 кватэр. У чэрзе тых, хто мае патрэбу ў паліпашэнні жыллёвых умоў, стаіць 37 404 сям'і. Пры гэтым іх агульная колькасць з году ў год істотна змяншаецца.

На канец ліпеня сума адкрытых кредитных ліній па Указе Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 04.07.2017 № 240 «Аб дзяржаўнай падтрымцы грамадзян пры будаўніцтве (рэканструкцыі) жылых памяшканняў» складала 42 1011,26 тысячы рублёў. За шэсць месяцаў бягучага года ў краіне пабудавана 465 кватэр сацыяльнага карыстання (23 838 квадратных метраў), у эксплуатацыю ўведзена 714 арэндных кватэр (41 005 квадратных метраў). Сёлета плануецца здаць 304 дамы, з іх 83 ужо ўзведзены, яшчэ 182 дамы знаходзяцца ў стадыі будаўніцтва. У Мінску ў эксплуатацыю ўведзена 26 шматкватэрных жылых дамоў і адзін інтэрнат у Студэнцкай вёсцы.

Дар'я ШЛАПАКОВА.

КОЛЕРЫ ЗАВОДАЎ

Якія работы вулічнага мастацтва з'явяцца ў Мінску падчас пятага Vulica Brasil

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

Ужо трыццаць восем стрыт-арт-аб'ектаў — на будынках заводаў, жылых дамах, мастах — з'явілася ў Мінску дзякуючы фестывалю Vulica Brasil. Унікальная для Беларусі падзея, падчас якой на гарадскіх вуліцах узнікаюць муралы, графіці і скульптуры, адкрылася ў сталіцы ў пяты раз. 29 ліпеня беларускія і бразільскія мастакі пачалі працаваць над арт-аб'ектамі, між тым на пляцоўках фестывалю праходзяць майстар-класы, творчыя сустрэчы, кінапаказы, варкшопы, выстаўкі, а завяршыцца гэта ўсё павінна 10 жніўня маштабным апэн-эйрам з танцамі, фільмамі, музыкай, ежай і кірмашом.

На першым фестывалі Vulica Brasil у 2011 годзе два бразільскія мастакі разам з беларускімі калегамі пачалі адкрываць Мінску стрыт-арт, а стрыт-арту Мінск. Цяпер у гарадской прасторы працуе трынаццаць аўтараў, пляч з якіх прыехалі з Бразіліі. Вынікам іх работ стануць дванаццаць новых твораў.

Беларускі мастак **Хвост Хвастой** на скрыжаванні Бабруйскай і праспекта Незалежнасці піша мурал «Манументальнасць». «Гэта глухая прастора пад мостам — я часта праходзіў міма і, як і іншыя, не звяртаў на яе ўвагі, — кажа аўтар. — Я спрабую асэнсаваць тое, што людзі мінаюць і не заўва-

жаюць гэтую сцяну — яна асацыюецца з жыццём у горадзе ўвогуле, бо мы часта засяроджваемся на сабе, пакуль праходзім міма нечага ці некага. Гарадскі паток — такая ж глухая сцяна, людзі, пабудовы, дрэвы зліваюцца ў адно. На маім мурале будзе мноства рознамаштабных элементаў у крыху фантастычным выкананні, моцна стылізаваных. Гэта своеасаблівы скрыншот, момант з жыцця горада, можна спыніцца і паглядзець, ахапіць усе дэталі разам альбо ў нейкай узаемазвязці. Праз гэту сцяну я стараюся звярнуць увагу чалавека на наваколны свет, каб ён зразумеў, што рэчы і ідэі, на якія варта глядзець, знаходзяцца побач».

Бруна Біг (на фота) — вядомы ў бразільскай сферы мастацтва дзеяч. На адным з будынкаў Кастрычніцкай ён піша мурал «Даглядай свой сад». «Гэта метафарычная выява, дзе я прапаную паклапаціцца пра сябе, і тады іншыя добрыя рэчы прыйдуць самі сабой. Жанчыны ў маёй сям'і любяць займацца садамі, я часта за гэтым назіраў і напісаў там шмат работ. Калі мяне папрасілі прыдумаць назву маёй сцяне на Vulica Brasil, я знайшоў верш «Даглядай свой сад», і мне спадабалася яго ідэя. У ім ёсць радкі пра тое, што не трэба ганяцца за матылькамі — проста клапаціцца пра свой сад, і матылькі прылятуць самі. Гэта значыць, калі ты пачынаеш даглядаць сябе і тое, што цябе

акружае, змяняецца ўсё астатняе». Бруна Біг кажа, што Мінску і, у прыватнасці, Кастрычніцкай вуліцы са строгай квадратнай архітэктурай і старымі савецкімі пабудовамі стрыт-арт вельмі падыходзіць. «Я ўбачыў цэлую суполку людзей, якія нешта ствараюць, — гэта фатографы, мастакі і аўтары з іншых сфер, і, мне здаецца, у іх ёсць для творчасці месца. Наколькі я зразумеў, гэтая частка горада імкліва развіваецца, тут з'яўляюцца рэстараны, кавярні, цудоўныя арт-просторы, і, думаю, хутка ў вас будзе яшчэ больш такіх месцаў. Вулічнае мастацтва ж у пэўным сэнсе нелегальнае, бо пачынаецца з графіці: калі ты выходзіш без дазволу маляваць на сценах — грамадству складана ўспрымаць гэта як мастацтва, але калі яно атрымлівае прафесійнае суправаджэнне, людзі пачынаюць верыць у яго сілу. У 1990—2000-х у Рыа-дэ-Жанейра здарыўся цэлы бум стрыт-арту, было лёгка выйсці на вуліцу і пачаць пісаць, мы ведалі, дзе і як рабіць гэта без праблем, таму я пачынаў у сапраўды цудоўны час. Беларускія мастакі таксама павінны знайсці для сябе месца і спосаб зрабіць стрыт-арт часткай культуры», — лічыць Бруна Біг.

Адным з удзельнікаў фестывалю Vulica Brasil стаў і **Захар Кудзін**, які піша мурал «Ледзяны палёт. Гарачы космас». Свой накірунак мастак называе нейрамастацтвам. «Асноўная задача майго роспісу — даць

чалавеку, які жыве ў горадзе, візуальны адпачынак, перазагрузіць яго, да таго ж паказаць новы вобраз мыслення ў жывапісе. «Ледзяны палёт. Гарачы космас» — гэта канцэптуальны праект, распрацаваны спецыяльна для не заўсёды прывабнай архітэктурі: замест таго каб перабудоўваць, праз жывапіс яе можна трансфармаваць. Архітэктара як быццам знікае, але ў той жа час застаецца. На мінскіх вуліцах з пункту гледжання пасылу, гісторыі і яе развіцця ўзоры мастацтва ёсць, але абстрактных выяўленчых элементаў, якія сваімі лініямі і формай змяняюць асяроддзе, калі за кошт выявы знікае плоскасць, у горадзе няма тат. Мне не падабалася ілюстрацыйная трактоўка рэальнасці, таму я прыйшоў да больш фізічнага ўспрыняцця свету. Фізічныя законы я выкарыстоўваю для таго, каб перадаць адчуванне, і мая работа — гэта будзе абстрактны жывапіс — з'яўляецца такой энергетычнай капсулай, што дае чалавеку магчымасць адпачыць, а гэта вельмі здорава, бо праз пастаянную змену выяў у тэлефонах мы ўсе адчуваем ціск і церпім стрэс».

Кожны дзень форуму аж да кульмінацыі 10 жніўня мае фестывальныя івэнты. Праграму мерапрыемстваў і месцы, дзе ў гэты час з'яўляюцца новыя аб'екты вулічнага мастацтва, шукайце на сайце vulica-brasil.by.

Сафія ПАЛЯНСКАЯ.

АЛЕ СТРАЛЯЮЦЬ...

З Броняй мы сябравалі з самага маленства, разам хадзілі ў школу, а васьмь пасля яе — жыццё, як здавалася, развалі. Сям'я гэтай дзяўчынкі выязджала на так званым ПМЖ у суседнюю Польшчу, і Броня ўжо там скончыла ўніверсітэт, стала філолагам, шмат гадоў выкладала рускую мову.

Але ў Беларусь, на сваю гістарычную радзіму, таксама прыязджала. Тут у яе па-ранейшаму заставаўся шмат радні, былі сябры і сяброўкі. Праўда, з часам, з гадамі шрагі іх усё болей раздзелі, і ўрэшце Броня стала прыязджаць да мяне. Кажы, што вельмі сумуе па Радзіму — любіць усё беларускае, успамінае, як яе маці некалі, выязджаючы ў прыезд, забірала з сабою кусты півоні, а потым і дачка вывозіла ружы, нават чабор. У Польшчы, казалі, ён не такі — не так пахне, як тут... А тут, калі верыць Броня, дык і наогул усё найлепшае: само паветра, вада, лес.

Але ж гісторыя не столькі пра яе.

...Неяк раз мая замежніца-госця і мой муж Тадэвуш сабраліся ў грыбы. Узялі з сабой вады, на перакос — нейкіх бутэробаў, гаспадар на труму ў ранішнім паўзмроку абмацаў свае вадзіцельскія правы, селі ў машыну і ў лес — месцы вядомыя...

Але ж у першым (які потым расказвалі) грыбоў амаль не было. Шукаючы, яны перайшлі ў другое, потым пераехалі ў трэцяе, зноў перайшлі, і ўрэшце мой муж зразу меў, што страціў апошні артыкул, што яны... заблудзіліся.

Госцю пахожа ён, вядома ж, не хацеў, гэта... зрабілі іншыя: да грыбнікоў здалёк данесліся... стрэлы.

— Але стреляю, стреляю (Але страляюць, страляюць!) — збяляшчы, залапатала Броня (ад страху яна, відаць, забылася, дзе знаходзіцца). — А ў мяне ж — ніякіх дакументаў з сабой няма, ніякіх папер. Не дай богу затрымаюць, спытаюць, хто я? Што мне кажаць?

— Не бойся, пані, — супакоіў яе Тадэвуш, бо па стрэлах ужо здагадаўся, дзе знаходзіцца ваенны палігон і дзе дом. — Дакументы ёсць у мяне. Вось паглядзі...

Ён усунуў руку ў кішэн, каб выцягнуць правы, і раптам убачыў, што гэта — зусім не яны, а нейкі незнаёмы... кашалёк. Чый? Тадэвуш — крадом ад госці — зарынуў унутр. Грошай там амаль не было: некалькі рублёў ды, па-добна, чэкаў-паперак... А значыць, калі спыніць ДА!...

Тут ужо ў кіроўцы душа ў пяткі: націснуў на газ і дамоў...

Броня потым расказвала, што, пакуль выязджала з лесу, яна ўжо «убачыла» сябе арыштаванай — паліцэйскія ў Тадэвуша, ці можна ёй папрасіцца ў адну з ім камеру?..

Карацей, дамоў яны з'явіліся з пустымі рукамі і ледзьве жывыя. А тут і мы з дачкою не лепшыя, бо з хаты (?) прапаў яе кашалёк.

— На труму ўчора паклала, — успамінала дачка. — Ну хто яго мог узняць?

...Той, хто узняў, — адрозніваў ж вярнуў, праўда, папярэдне патрымаў у руках разам са сваімі правамі — знешне і навоабмацка ну вельмі падобнымі на тую прапажу.

...Факт, што цяпер, выязджаючы ў лес, мы часта ўспамінаем Броніна: «Але страляюць, страляюць!» І спадзяёмся, што тое самае недзе ўспамінае сяброўка.

Леанарда Алшчэвіч,
г. Сморгонь.

ПРЫГОДЫ КАЎКАЗЦА Ў БЕЛАРУСІ

...Гляджу я, бывае, на творчыя пакуты асобных артыстаў, рэжысёраў тэатра ды кіно і з жалем думаю, што марна яны тужацца. Музіцы, няма, не нарадзіўся яшчэ, геній, лепшы за само жыццё! А ўжо яно такі спектакль часам сыграе, — каб хацеў, не прыдумаш, таленту не хоціць.

Памятаю, гадоў 10—15 таму завітаў да нас брат маёй жонкі Георгій — каўказзец і сапраўды дэжыг: дужы, расшчы, гарачы... Яму лішнія сто грам — і, як той казаў, хавайся ў бульбу. Мая жонка гэта ведае як ніхто, а таму штурхель мяне ў нагу — маўляў, Жору не налівай.

А я і не наліваю, я з хаты іду — пакурчыць.

Швагер, бачу, таксама ўстае, вылазіць з-за стала, пляцецца следам. Удвух мы стаім на вуліцы, і злы ён — як той сабака, бо ў гасцяў жа, як быццам, але зусім цвярозы.

— Можна, да крэмы пад'едзем? — пытаю ў яго.

А той і рады:

— Маладзец! Дыжыг-т! — хваліць мяне. Тут жа заводзіць машыну, і лямці мы ў ёй — як на самалёце!..

У горадзе бярэм дзве блышкі маскоўкі. Добра было б і нечым прыкусыць... А паблізу там — кулінары, невялікі такі магазінчык, бленскі, прычым не толькі знешне. Унутры ў ім таксама усё белое: сцены, столь, вокны-дзверы... І дзяўчына — у бленскім халаціку, у белага пілотцы. Ажно вочы рэжа ад такой блышкі! А яшчэ — ад пустэчы, бо ў продажы — вараныя яйкі і больш нічога.

— Ды бярэ хоць іх, — кажу сваю, бо ў самога рукі занятая: на пузе, пад кашулі, гарэлку трымаю.

Жора адрозніваў:

— Дэвушка, дай вароніх яек. — Няма вароніх! — злосна кідае тая (паўна, з хлопцам пасварыўшыся).

Жора паглядзеў на дзяўчыну, яшчэ раз скасавурыўся на тавар, на цэннік пры ім і зноў да прадавачкі:

— Ты шутыш, да?.. Дай мнэ вароніх!..

— Я вам сказала: няма! — на крык перайшла бландзінка. — Вароніх у нас не нясуцца.

Мне бы тут умяцца — усё патлумачыць, аднак я не паспеў:

— У-у-у-у-у... Мішэ блая! — ашчэрыўся на бландзінку швагер.

— Я зараз міліцыю выклічу! — завершчала яна.

Што заставала мнэ? На тавары ж, схаліць Жору за рукаво і пацягнуць на вуліцу, а там і ў машыну.

— Дастваі! — скамандаваў мяне знерваваны Жора, кінуўшы позірк на мой «жывот».

З-за пазухі я нясмела выцягнуў паўлітроўку:

— Ты што — хочаш зараз і тут? Швагер моўчы выхапіў пляшку, сарваў зубамі корак, прылажыўся да бутэлькі і завёў машыну. Мы памчалі дамоў.

...Дзень тым часам ужо хіліўся да вечара, надвор'е псавалася, дарога — таксама. З асфальту мы з'ехалі на жвіроўку. Па ёй маглі б дабрацца хутчэй, калі б не дагналі падводу. Яна ціха, не зважаючы ні на што, паўзла пасярод дарогі. Вазіца (мы бачылі яго са спіны) сядзеў сагнуўшыся, панура апусціўшы галаву ў... зімовай (і гэта летам?) шапцы, прычым вушы ў ёй не звісалі: яны былі завязаны пад бародам.

Зрэшты, васьмь гэта мы ўбачылі пазней, бо спачатку проста не разумелі, чаму ён нічога не чуе. Жора ж так упарта «бібібкае», прасіць уступіць дарогу...

Карацей, нейкі кіламетр ці нават два мы неяк «прапаўзілі» за падводой. Болей — швагер ужо не вытрымаў. Ён націснуў на газ, сігануў паміж возам і дарожным слупком, трохі абдаўраў бок машыны, але ж праскочыў!..

Спыніўся перад канём, аднекуль з-пад сядзення выцягнуў... кінжал і рвануў з машыны.

— Ты што — здурнеў? — закрычаў я швагеру, спрабуючы спыніць, але зноў спазніўся. Жора падскочыў да воза, садраў з дзядзькі шапку, сёкануў яе па «вушах». Тое, што засталася, працягнуў гаспадару: на, маўляў, так хоць нешта пачуеш... Хоць спадзявацца на гэта зусім не выпадала, бо пад шапкой у мужчыны былі... навушнікі і адтуль даносілася вясёлае «...Танцуйце, малішкі, любіце дэвочкі...»

Прыкладна так. А зрэшты, за словы ў гэтай песні я не ручаюся: за праўдзівасць гісторыі — як той казаў, галавой.

Зыгмунд Дзюкевіч,
в. Пянцэншкі, Воранаўскі раён.

ВЯСЕЛЛЕ Ў КАЛІНАЎЦЫ

Сяброўка расказвала, як некалі ажаніўся брат. Цікавае была гісторыя, хоць і досыць даўно.

...Электрычнасць у сельскую мясцовасць праводзілі спецыяльныя брыгады, прычым пазатпа: пастаўляць слупы, працягнуць драты, запаліць лямпачкі ў адной нейкай вёсцы — пераедаць у другую. Камандзіровачны народ, можна сказаць, чакавы, а ён заўжды на выдумкі здатны.

Вось і ў гэтай брыгады «фішка» была: прыехаўшы ў новую вёску, знайсці багацейшую дзяўчыну (каб бацькі добры стол накрылі) ды некага ў сваты звядзіць...

Найчасцей за «жаніха» быў Міхась — харошы хлапец. Праўда, у сям гадоў трапіў пад вайсковую машыну. Ледзь уратаваўся тады (сам генерал у ваенны шпіталь адрываў), доўга лячыўся... І навука потым не вельмі давалася. Таму пасля школы Міша пайшоў у электрыкі, разам са сваёй брыгадай па вёсках ездзіў... Ужо і на дзевак часам паіраў, але каб жаніцца — ды божа барані!

Таварышы яго таксама лічылі, што гэта яшчэ зарана, але ж хляп-у сарваць ім хацелася. Таму адзін выступаву за свата, другі «прыкідваўся» Мішавым дзядзькам — і да дзеўкі ў хату.

Гаспадары там — рады старца: стол накрываюць, як на Вялікдзень (у нас, у беларусаў, яго ж спрадвеку так — хоць саломешу, ды фасон трымаць)... Вось яны і трымаюць — прымаюць сватой. Тыя ў ахвотку і поць, і ядуць, і жаніха расхваляваюць... А як да справы дойдзе, заломваюць пасаг — ды такі, што ў бацькоў дзядзьчыны і вочы на лоб: маўляў, людцы, з якой гэта ласкі? Выбачайце...

Сваты ў адказ: «Ну тады і вы — таксама...» Ды на пяту, як той казаў, ды ходу з хаты.

...Не раз і не два яны так рабілі, назаўтра пахмяляліся, смяяліся, пакуль аднойчы гэты іх «нумар» узняў ды... не прайшоў.

Дзеўка тая ўжо добра ў гадах была: замуж — ну край як трэба! Хоць жаніхоў — ніякіх, прытым даўно...

А тут раптам электрыкі, паважаныя людзі — не абы-хто...

Такіх бацькі Марусі як найлепшыя гасцей прымалі!

І госці спачатку імі былі: прыстойна сябе паводзілі, усё, што трэба, казалі, Мішу хвалілі, прычым самымі рознымі словамі... І добры ён, маўляў, і спакойны, і працавіты, і ўмее усё чыста, і гарэлка амаль не п'е...

А гэта значыць, што варты ён не толькі найлепшай дзеўкі ў асобе Марусі, але і адпаведнага пасага.

Бацькі дзяўчыны з гэтым, вядома ж, згадзіліся: — Такому хлопцу, — казалі, — усё аддамо!

— Пярэньку мяккую з гарою падушак, — здалёк «пад'язджаў» да іх сват.

— Ёсць! Гару — вы ж бачыце, а пярэньку можна памацаць, — паказваў на ложак гаспадар.

— А палатно ці ёсць? А прасціны з абрусамі?..

— Само сабой! Маруся, адчыні свой куфар, пакажы сватам... Паўноткі, бачыце! І пасцельнага тама, і нацельнага...

— Хату новую трэба, — пачынаў заломваць сват.

— Дык пабудую, Міша! Якую захочаш! — абяцаў бацька.

— А тры тысячы рублёў?..

— Тры?!

Бацька папярхнуўся і трохі замаяўся... Потым — махнуў рукою: — А-а-а, сваток, ты не знайдз, дык пазыч! А ты, сынок (Маруська, сядзь да Мішы бліжэй), купіш за гэтыя грошы ўсё, што трэба: дзве каровы, авечак, свіней...

Мішу, які рос пры аймаме, вельмі цешыла слова «сынок», блытала думкі цёплае плячо Марусі... Да таго ж ён трохі выпіў, смачна пад'ёў. Яго хвалілі і столькі абячалі...

У такія хвіліны ён не думаў, што будзе далей.

Тым больш што нараніцу... убачыў, бо прагнуўся на той самай мяккай пярэньку. Справа ад сябе убачыў сонную Марусю, злева — на століку — уласны пашпарт... З сінеюшым штампам аб рэгістрацыі шлюбу.

...Такім чынам, у чарговую новую вёску брыгада паехала ўжо без Мішы. Сватаўства, як і варта было чакаць, скончылася вяселлем.

Марусі ды яе бацькам тады моцна пашчасціла: дачка — і дома, і замужам, прымака — работнік — у хаце, пасаг... там жа.

Мела яго дзеўка ці не — яшчэ пытанне. Факт, што бацька ў яе быў чалавек мудры.

Любоў Чыгрынава,
г. Мінск.

Рубрыку вядзе
Валянціна ДУШАРА.

Ад яе ж чарговае і шырае: «Пішыце», бо ўсе «вясёлля і праўдзівыя гісторыі з жыцця чытачоў» на старонках «Звязды» не проста друкуюцца — яны ўдзельнічаюць у конкурсе на найлепшую. Вынікі яго будуць падведзены на пачатку наступнага года. Журы — і влікае чытацкае пад старшынствам спадарыні Соф'і Кусянкавай з Рагачоўшчыны, і маленькае рэдакцыйнае на чале з першым намеснікам галоўнага рэдактара спадарыня Наталлі Карпенкай — працуе. Пераможцаў чакаюць прызы.

І шчэ. Калі ласка, пры адпраўцы матэрыялаў не забывайце паведамляць свой адрас і нумар тэлефона для аператыўнай звязнай сувязі.

Лёс твораў, як і лёсы людзей

У «Кнігазборы» (праўда, накладам зусім абмежаваным — 300 асобнікаў) выйшла другая кніга дзятаяга тома Поўнага збора твораў у чатырнаццаці тамах народнага пісьменніка Беларусі Васіля Быкава.

У кнізе — артыкулы, эсэ, прадмовы, выступленні, інтэрв'ю, гутаркі, калектыўныя творы, якія пісаліся і друкаваліся ў перыядычных выданнях у Беларусі і за яе межамі ў 1981—1990 гады. Укладальнік — вядомы даследчык жыцця і творчасці Васіля Быкава Сяргей Шапран. Ён падрыхтаваў і каментарыі да выдання.

Адкрывае другую кнігу інтэрв'ю, змешчанае ў свой час у студзеньскім нумары часопіса «Беларусь» за 1981 год. Дарэчы, гутарку вёў паэт Рыгор Бардулін. Інфармацыйнай нагодай стала прысваенне Васілю Уладзіміравічу звання народнага пісьменніка Беларускай ССР. Чытаем пачатка адказу на другое пытанне — «Лёс вашых твораў, як ён склаўся?»: «Лёс твораў, як і лёсы людзей, складаецца па-рознаму. Адны лёгка пішучы і лёгка друкуюцца — гэта ўдачнікі (як і людзі ў жыцці). Іншым жа доўга не шанце — у часе працы над імі, пасля — пры выданні. Так, напрыклад, мая аповесць «Сотнікаў» спазнала шмат турбот у часе над ёй, але яшчэ болей у часе выдання. Прынамсі, гэта зраўмела, бо ў рэдакцыі таксама людзі са сваімі поглядамі, адносінамі, здольнасцямі разумення мастацкага твора, мастацкімі і асабістымі схільнасцямі. Затое цяпер у «Сотнікава» шчаслівы лёс, ён выданыя на мовах амаль усіх еўрапейскіх народаў і па-за Еўропай. І нават былыя апаненты цяпер не толькі прызнаюць яго, але, здараецца, і хваліць. На гэта можна сказаць, што літаратура, бымае, жыццёвае густы».

Знаёмства з другой кнігай дзятаяга тома Поўнага збора твораў у чатырнаццаці тамах Васіля Быкава пераконвае, што вывучаць гісторыю сучаснай беларускай літаратуры, а тым болей творчасць народнага пісьменніка Беларусі, без вяртута да публіцыстычнай спадчыны наўрад ці магчыма.

Мікола БЕРЛЕЖ.

Пакатаўся на МАЗе...

Па ім у Іўеўскім раёне малады чалавек 1999 года нараджэння паездзіў на чужым грузавіку.

Каля дзевяці гадзін вечара грамадзянін знаходзіўся на тэрыторыі былой школы ў вёсцы Моруна. Там жа мясцовы прадпрыемнік ставіць сваю тэхніку, у тым ліку і грузавы МАЗ. Хлопцу захацелася пракаціцца на грузавіку, тым больш у замку запальвання застаўся ключ, а дзверы былі адчыненыя. За вёўшы машыну без цяжкасцяў, зламаныя стаў «намотваць» кругі па былым школьным стадыёне. Удосталь накатаўшыся, малады чалавек кінуў грузавік у тэхнічна спраўным стане.

Як паведамілі ў МУС, на наступны дзень уладальнік аўтамабіля убачыў, што яго тэхніка за ноч пераехала ў іншае месца. Каб разабрацца ў сітуацыі, ён звярнуўся ў міліцыю. Праваахоўнікі ўстанавілі ўсю карціну таго, што адбылося. Цяпер у дачыненні да падазраванага распачата крымінальная справа па артыкуле «Згон».

Сяргей РАСОЛЬКА.

Информация о проведении аукциона по продаже права заключения договора аренды земельного участка для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома

Номер лота Местонахождение земельного участка	Площадь, га	Кадастровый номер	Срок аренды	Началь- ная цена, руб.	Расходы по формированию земельного участка, руб.	Сум- ма зад- атка	Целевое назначение земельного участка	Огра- ниче- ния
Лот №1 РИЗ «Аэропорт» к. п. Нарочь, У-№28	0,2171	624056300001000465	99 лет	21 000	1340,19 + расходы на объявление в СМИ	2 100	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (для размещения объектов усадебной застройки (строительство и обслуживание жилого дома) с объектами обслуживания)	Нет
<p>Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона</p> <p>В течение 10 рабочих дней после утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона либо после признания аукциона несостоявшимся внести плату за земельный участок (часть платы – в случае предоставления возможности ее внесения в установленном порядке); возместить ее внесения в установленном порядке;</p> <p>в течение двух месяцев после проведения аукциона осуществить государственную регистрацию земельного участка, прав, ограничений (обременений) прав на него в Мадельском бюро Молодечненского филиала республиканского унитарного предприятия «Минское областное агентство по государственной регистрации и земельному кадастру»; в установленном порядке получить разрешение на строительство жилого дома;</p> <p>присутствуя к занятию (освоению) земельного участка не позднее одного года со дня государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него в соответствии с целью его предоставления (начать строительство, иное освоение земельного участка);</p> <p>произвести снятие плодородного слоя грунта и использовать его для нужд, связанных со строительством объекта</p>								
Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений	ЛОТ № 1 электрические сети, центральное водоснабжение, центральное водоотведение							
Порядок осмотра земельного участка на местности	В рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00							
Условия проведения аукциона	Наличие не менее двух участников							
Продавец	Нарочский сельский исполнительный комитет							
Организатор аукциона	Нарочский сельский исполнительный комитет							
Документы, представляемые для участия в аукционе	Заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка, паспорт или иной документ, удостоверяющий личность для юридического лица – копии свидетельств о государственной регистрации. Сумма задатка: 10 % от начальной цены лота – БУЭ1 АКВВ2Х0623081903000000 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, код АКВВ2Х, УНП 600537220. Получатель платежа: Главное управление МФ РБ по Минской области, код платежа – 04002							
Конечный срок и адрес приема заявок	30 августа 2019 г. до 17.00, а. г. Нарочь, ул. Первомайская, д. 49 (каб. 3). Контактные телефоны: (8-01797) 46153; 46710							
Дата, время и место проведения аукциона	3 сентября 2019 г. в 11.00, а. г. Нарочь, ул. Первомайская, д. 49 (зал заседаний), Нарочский сельский исполнительный комитет							

Извещение о проведении первых и повторных открытых аукционов по продаже земельных участков в частную собственность

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, проезд Гоголя, дом 5, тел. (0212) 24-63-14

Кадастровый номер, площадь, адрес, функциональное назначение земельного участка	
<p>Лот № 1. Земельный участок с кадастровым № 2212881101101000156, площадью 0,1496 га по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Октябрьский с/с, д. Шапуря, ул. Победителей, 26Б для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома. Ограничения, инженерные коммуникации и сооружения: придорожная полоса (контролируемая зона) автомобильной дороги. Нач. цена: 4 000,00 бел. руб. Задаток: 400,00 бел. руб. Реквизиты для внесения задатка: р/с БУ54АКВВ36003141101250000000 ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКВВ2Х, УНП 300594330, код платежа 04901, получатель платежа: ГУ МФ РБ по Витебской области (Октябрьский сельсовет)</p> <p>Лот № 2. Земельный участок с кадастровым № 221288108101000345, площадью 0,1091 га по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Октябрьский с/с, а. г. Октябрьская, ул. Оршанская, 12 для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома. Ограничения, инженерные коммуникации и сооружения: придорожная полоса (контролируемая зона) автомобильной дороги. Нач. цена: 8 000,00 бел. руб. Задаток: 800,00 бел. руб. Реквизиты для внесения задатка: р/с БУ54АКВВ36003141101250000000 ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКВВ2Х, УНП 300594330, код платежа – 04901, получатель платежа: ГУ МФ РБ по Витебской области (Октябрьский сельсовет)</p> <p>Лот № 3. Земельный участок с кадастровым № 221280610101000923, площадью 0,1500 га по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Бабиничский с/с, а. г. Ольгово, ул. Лесная для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома. Ограничения, инженерные коммуникации и сооружения: территория перспективного развития населенного пункта. Нач. цена: 11 500,00 бел. руб. Задаток: 1 150,00 бел. руб. Реквизиты для внесения задатка: р/с БУ23АКВВ36003140100360000000 ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКВВ2Х, УНП 300594330, код платежа – 04901, получатель платежа: ГУ МФ РБ по Витебской области (Бабиничский с/с)</p> <p>Лот № 4. Земельный участок с кадастровым № 221280601101000395, площадью 0,1494 га по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Бабиничский с/с, а. г. Бабиничи, ул. Больничная, 2А для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома. Нач. цена: 3 000,00 бел. руб. Задаток: 300,00 бел. руб. Реквизиты для внесения задатка: р/с БУ23АКВВ36003140100360000000 ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКВВ2Х, УНП 300594330, код платежа – 04901, получатель платежа: ГУ МФ РБ по Витебской области (Бабиничский с/с)</p>	
Дата, время и место проведения повторного аукциона: 03.09.2019 в 15.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 ККВП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и приема документов: с 05.08.2019 с 8.30 по 02.09.2019 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККВП «Витебский областной центр маркетинга» в рабочие дни с 08.30 до 17.30	

Аукцион проводится в порядке, установленном Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 452. Для участия в аукционе приглаются граждане Республики Беларусь, консолидируемые граждане (двое и более граждан Республики Беларусь). Для участия в аукционе граждане РБ подают заявление об участии в аукционе, представляют документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/счет, указанный в извещении, с отметкой банка, заключают с организатором аукциона соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Представителями: гражданином – копию документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность; консолидируемыми участниками – оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе. При подаче документов на участие в аукционе граждане предъявляют паспорт гражданина РБ, представители граждан, уполномоченные лица (представители) – документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные в установленном законодательством порядке.

Условия аукциона: победитель аукциона, единственный участник несостоявшегося аукциона, обязан: в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо после признания аукциона несостоявшимся: внести плату за зем. участок, предоставленный в частную собственность, в сумме согласно протоколу аукциона и возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изъятием и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения; в двенадцатимесячный срок со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона либо после признания аукциона несостоявшимся обратиться в РУП «Витебское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» за гос. регистрацией права, ограничений (обременений) права на зем. участок; получить в установленном порядке разрешение Витебского райисполкома на проведение проектно-исследовательских работ и разработать проект на строительство объекта в срок, не превышающий двух лет; в течение 1 года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство объекта приступить к занятию зем. участка в соответствии с целью и условиями его предоставления; осуществить строительство объекта в сроки, определенные ПСД; снять, сохранить и использовать плодородный слой почвы согласно ПСД. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории устанавливаются проектной документацией. Назначение зем. участков в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: 1 09 02 – зем. участок для размещения объектов усадебной застройки (строительство и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по гос. регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме). Аукцион состоится при наличии не менее 2 участников. Победителю аукциона – участнику, предложившему наибольшую цену. Всем участникам предоставляется право ознакомиться с земельно-кадастровой документацией, а также возможность осмотра на местности зем. участка. Конт. тел.: (0212) 24-63-14, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru; www.marketvlt.by

Антикризисный управляющий ИП Шило А. С. объявляет о проведении открытых торгов в форме аукциона по продаже дебиторской задолженности ООО «Адмресор» (дата торгов: 19.08.2019 в 09:00), ООО «ГАЗресурс» (дата торгов: 19.08.2019 в 10:00).

Место проведения торгов: г. Минск, ул. Б. Берута, 35, оф. 517, тел. 8 (029) 3360872.

Подробная информация о дате, времени и порядке проведения торгов, предлагаемых к продаже лотах, начальной цене и размере задатков, продавец и организаторе, иная информация, требуемая в соответствии с законодательством, размещена в Едином государственном реестре сведений о банкротстве: <http://bankrot.gov.by/>

Антикризисный управляющий частное предприятие «Антикризис-М» объявляет о проведении открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества общества с ограниченной ответственностью «МАНТРАНС СИСТЕМ» (дата торгов: 04.09.2019 в 10:00).

Место проведения торгов: г. Минск, ул. Б. Берута, 35, оф. 517, тел. 8029 3360872.

Подробная информация о дате, времени и порядке проведения торгов, предлагаемых к продаже лота, начальной цене и размере задатков, продавец и организаторе, иная информация, требуемая в соответствии с законодательством, размещена в Едином государственном реестре сведений о банкротстве: <http://bankrot.gov.by/>

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 30 июня 2019 г.

Организация	Общество с ограниченной ответственностью «Датч Стар»			
Учетный номер плательщика	191061436			
Вид экономической деятельности	68320			
Организационно-правовая форма	хозяйственное общество			
Орган управления	общее собрание участников			
Единица измерения	тыс. руб			
Адрес	220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, д. 19, оф. 860			
(в тысячах белорусских рублей)				
Активы	Код строки	На 30 июня 2019 г.	На 31 декабря 2018 г.	
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ				
Основные средства				798
первоначальная стоимость	101	1 185		
амортизация	102	(400)		(28)
остаточная стоимость	110	785		770
в нее остаточная стоимость ОС, переданных ОАО по договору безвозмездного пользования	110а	-		-
Материальные активы:				
первоначальная стоимость	111	11		9
амортизация	112	(9)		(7)
остаточная стоимость	120	2		2
Доходные вложения в материальные активы				
первоначальная стоимость	121	418		656
амортизация	122	(28)		(267)
остаточная стоимость	130	390		389
в том числе:				
инвестиционная недвижимость	131	285		287
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	103		102
прочие доходные вложения в материальные активы	133	-		-
Вложения в долгосрочные активы	140	472		109
Долгосрочные финансовые вложения	150	154		-
Отложенные налоговые активы	160	-		-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-		-
Прочие долгосрочные активы	180	-		-
ИТОГО по разделу I	190	1 803		1 270
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ				
Запасы	210	641		2 400
в том числе:				
материалы	211	39		39
животные на выращивании и откорме	212	-		-
незавершенное производство	213	189		112
готовая продукция и товары	214	413		1 889
товары отгруженные	215	-		-
прочие запасы	216	-		-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	34 452		28 404
Расходы будущих периодов	230	12		44
в том числе: курсовые разницы	231	-		-
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	418		264
Краткосрочная дебиторская задолженность по налогам и сборам в бюджет	250	20 886		6 874
по налогам и сборам в бюджет	251	26		6 478
из нее инновационного фонда Минстройархитектуры	251а	-		-
инвестиционный фонд Минстройархитектуры	252	-		-
Краткосрочные финансовые вложения	260	423		222
Денежные средства и эквиваленты денежных средств	270	955		3 524
в т. ч. денежные средства на депозитных счетах	271	537		3 086
Прочие краткосрочные активы	280	-		-
в том числе: налоги и потери	281	-		-
ИТОГО по разделу II	290	57 787		41 172
БАЛАНС	300	40 877		28 322
Собственный капитал и обязательства	Код строки	30 июня 2019 г.	На 31 декабря 2018 г.	
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
Уставный капитал	410	4		4
Невыплаченная часть уставного капитала	420	-		-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-		-
Резервный капитал	440	-		-
Добавочный капитал	450	-		-
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	11 101		11 103
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	4 440		-
Целевое финансирование	480	-		-
ИТОГО по разделу III	490	15 545		11 107
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
Долгосрочные кредиты и займы	510	17 077		11 416
в т. ч. инновационного фонда Минстройархитектуры	511	-		-
инвестиционный фонд Минстройархитектуры	512	-		-
Прочие долгосрочные обязательства по фиксированным платежам	520	-		-
Отложенные налоговые обязательства	530	3 928		3 210
Доходы будущих периодов	540	-		-
в том числе: курсовые разницы	541	-		-
Резервы предстоящих платежей	550	-		-
Прочие долгосрочные обязательства	560	-		-
ИТОГО по разделу IV	590	21 005		14 626
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
Краткосрочные кредиты и займы	610	-		-
в т. ч. инновационного фонда Минстройархитектуры	611	-		-
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	4 230		-

Краткосрочная кредиторская задолженность	630	5 979	6 308
в том числе:			
поставщиками, подрядчикам, исполнителям	631	40	1 971
по авансам полученным	632	5 078	3 559
по налогам и сборам	633	135	19
из нее инновационному фонду Минстройархитектуры	633а	-	-
по социальному страхованию и обеспечению	634	-	-
по оплате труда	635	31	34
по лигизированным платежам	636	62	90
собственности имущества (учредителям, участникам, контрагентам)	637	610	610
в том числе:			
в бюджет либо РУП «БЕЛСТРОЦЕНТ»	637а	-	-
авансовое поступление в счёт вкладов в уставной капитал	637б	-	-
прочим кредиторам	638	23	25
в т. ч. инвестиционному фонду Минстройархитектуры	638а	-	-
Обязательства, предназначенные для реализации	640	12 364	9 861
Доходы будущих периодов	650	-	-
в том числе: курсовые разницы	651	-	-
Резервы предстоящих платежей	660	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	670	467	540
ИТОГО по разделу V	690	23 040	16 708
БАЛАНС	700	59 590	42 442

ОТЧЕТ о прибылях и убытках за январь – июнь 2019 г.

(в тысячах белорусских рублей)				
Наименование показателей	Код строки	За январь – июнь 2019 г.	За январь – июнь 2018 г.	
1	2	3	4	
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	2 717	465	
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	(1 368)	(295)	
Валовая прибыль (010 - 020)	030	1 349	170	
Управленческие расходы	040	(576)	(479)	
Расходы на реализацию	050	(13)	(2)	
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 - 040 - 050)	060	760	(311)	
Прочие доходы по текущей деятельности	070	4 042	7 085	
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(429)	(327)	
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 - 080)	090	4 373	6 447	
Доходы по инвестиционной деятельности	100	179	8	
в том числе:				
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	-	4	
доходы от участия в уставных капиталах других организаций	102	-	-	
проценты к получению	103	179	4	
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	-	-	
Расходы по инвестиционной деятельности	110	-	(7)	
в том числе:				
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	-	(5)	
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	-	(2)	
Доходы по финансовой деятельности	120	1 334	42	
в том числе:				
курссовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	1 330	31	
из них списанные со счета 98	121а	-	-	
прочие доходы по финансовой деятельности	122	4	11	
Расходы по финансовой деятельности	130	(451)	(18)	
в том числе:				
проценты к уплате	131	(10)	(8)	
курссовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	(440)	(10)	
из них списанные со счета 97	132а	-	-	
прочие расходы по финансовой деятельности	133	(1)	-	
Прибыль (убыток) от инвестиционной и финансовой деятельности (100 - 110 + 120 - 130)	140	1 062	25	
Прибыль (убыток) до налогообложения (± 090 ± 140)	150	5 435	6 472	
Налог на прибыль	160	(269)	-	
Изменение отложенных налоговых активов	170	-	-	
Изменение отложенных налоговых обязательств	180	(719)	(655)	
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	190	-	-	
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	(12)	-	
Прибыль (убыток), перераспределяемая в пределах юридического лица	205	-	-	
Чистая прибыль (убыток) (± 150 - 160 ± 170 ± 180 - 190 - 200 ± 205)	210	4 440	5 817	
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	-	-	
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-	
Средовая прибыль (убыток) (± 210				

ЛІХАМАНКА «ФІНІКАВАЙ БРАМЕ»

Чаму абвастрылася сітуацыя вакол Армузскага праліва?

Апошнім часам ці не галоўнай «гарачай кропкай» свету стаў Армузскі праліў, які злучае Аманскі і Персідскі залівы. Праўда, «танкерная вайна» пачалася не тут, а ў далёкім Гібралтары. У пачатку ліпеня брытанскія марскія пехацінцы і мясцовыя праваахоўныя органы захапілі іранскае судна Grace 1. Паведамлялася, што яно перавозіла два мільёны барэляў сырой нафты з Ірана на перапрацоўчы завод Баньяс у Сірыі, што парушае санкцыйны рэжым, устаноўлены ў дачыненні да Дамаска. Паводле звестак МЗС Іспаніі, брытанцы перахапілі танкер па просьбе ЗША. Тэгеран паабяцаў даць адказ Лондану за падзеі ў Гібралтары. Што неўзабаве і адбылося: два тыдні таму іранцы захапілі брытанскі танкер Stena Imrego ў Армузскім праліве. Паведамлялася, што ваенныя Ісламскай Рэспублікі спынілі яго за парушэнне адразу некалькіх правілаў суднаходства. Пра магчымасць стварэння міжнароднай кааліцыі па патруляванні Армузскага праліва паралельна заявілі ў Еўропе і ЗША. У Персідскім заліве курсіруе амерыканская авіяносна група, Вялікабрытанія накіравала свае ваенныя караблі. Чаму ліхаманіць Армузскі праліў?

ПЕРСІДСКІ БОГ І ПАЛЬМА

Марскі транспарт перавозіць звыш 80 працэнтаў усіх световых грузаў. Фактычна адпаведны перавозкі адыгрываюць галоўную ролю ў светавым гандлі. З пункту гледжання эканомікі, гэта самы эфектыўны і недарагі спосаб перавозкі тавары. У свеце ёсць некалькі водных транспартных калідораў, без якіх немагчыма нармальнае функцыянаванне светскага гандлю. Большая частка з іх знаходзіцца ў Еўразіі. Гэта, напрыклад, Малакскі праліў — акно Кітая і Японіі ў Афрыку і Еўропу. На Блізкім Усходзе такімі стратэгічнымі пунктамі з'яўляюцца Баб-эль-Мандэбскі праліў, на беразе якога ідзе вайна ў Емене, і гегемоніі Суэцкі канал.

У Еўропе ключавую ролю адыгрываюць Гібралтар і Басфор з Дарданэламі. Калі англійскі Гібралтар — брама ў Міжземнае мора, то Басфор — у Чорнае. У Заходнім паўшар'і такім стратэгічным аб'ектам з'яўляецца Панамскі канал, які злучае Ціхі і Атлантычны акіяны.

У спісе галоўных водных артарэй глабальнай эканомікі Армузскі праліў займае асаблівае месца. Яго паўночнае ўзбярэжжа належыць Ісламскай Рэспубліцы Іран (ІР), а паўднёвае — Аб'яднаным Арабскім Эміратам і Аману. Праліў мае даўжыню 195 кіламетраў, а самае вузкае яго месца — шырынню каля 54 кіламетраў. Глыбіня дасягае 229 метраў. Праліў падзелены на два транспартныя каналы шырынёй каля 2,5 кіламетра кожны, аддзеленыя адзін ад аднаго 5-кіламетровай буфернай зонай. Цяпер гэта адзіны марскі шлях, ён дазваляе экспартаваць газ і нафту, якія здабываюцца ў краінах Персідскага заліва, у трыццаці краінаў — у прыватнасці, у Японію, ЗША і краіны Заходняй Еўропы. У праліве

знаходзіцца шэраг невялікіх незаселеных астравоў, ад аднаго з якіх пайшла яго назва. Па адной з версій, востраў назваўся ў гонар персідскага бога. Гісторыкі і лінгвісты прапаноўваюць свой варыянт: слова «Армуз» у перакладзе азначае «фінікавая пальма».

Армузскі праліў — на самрэч галоўны нафтавы калідор свету. Паводле звестак падраздзялення марскога статystыкі Lloyd's, калі ўлічваць «чорнае золата» і нафтапрадукты, то на долю «фінікавай брамы» прыпадае каля 40 працэнтаў глабальнага экспарту нафты па моры. Для шасці краін АПЕК — Ірака, Кувейта, Саудаўскай Аравіі, Бахрэйна, Катар і ААЭ — Армузскі праліў адзіны шлях паставак «чорнага золата» за мяжу. Катар таксама экспартуе праз яго большую частку звадкаванага прыроднага газу. Прыкладна 80 працэнтаў аб'ёмаў паставак нафты прызначана для азіяцкіх рынкаў.

СТРЭЛЦЫ У НАГУ

Не дзіўна, што Армузскі праліў — не толькі найважнейшы эканамічны калідор, але і адзін з самых напружаных рэгіёнаў у свеце. У першыя іран-ірацкай вайны 1980—1988 гадоў менавіта гэтае месца стала пасткай для замежных суднаў. Пасля таго як на іранскіх мінах падарваўся амерыканскі фрэгат, ЗША пачалі аперацыю «Багамол» і патапілі іранскі фрэгат і некалькі караблёў. У тым жа 1988 годзе амерыканскі крейсэр Vincennes знішчыў іранскі пасажырскі авіялайнер Airbus A300.

Пасля дзесяцігадовага зацішша Армузскі праліў зноў нагадаў пра сябе ў 2010 годзе, калі «Аль-Каїда» атакавала японскі танкер. У гэты час Іран рэгулярна пагражаў перакрыць пра-

ліў у якасці адказу на санкцыі ЕС і ЗША. У 2016 годзе шасціраў міжнародных пасярэднікаў, якая ўключала краіны ЕС, Расію, Кітай і Злучаныя Штаты, падпісала з ІР «яззерную здзелку». Напружанасць спала. Але пасля таго як ЗША выйшлі з дамовы летася і ўвялі антыіранскія нафтавыя санкцыі, інцыдэнты аднавіліся.

Сёлета ў сярэдзіне мая каля берагоў ААЭ былі атакаваны чатыры судны, у тым ліку два саудаўскія танкеры. Месяцам пазней адбыўся напад на два танкеры — нарвежскі Front Altair і японскі Kokuka Courageous. У ім ЗША абвінавачвалі іранцаў. Праз тыдзень ІРІ знішчыла амерыканскі беспілотнік над сваёй паветранай прасторай. Пасля Дональд Трамп паведаміў, што амерыканскі карабель у Армузскім праліве збіў іранскі беспілотнік, які знаходзіўся за 900 метраў ад яго.

Сутыкненні ў рэгіёне суправаджаюцца пагрозамі ІРІ блакаваць браму Персідскага заліва. «Калі Іран пазбавіцца выгодаў, якія ён атрымлівае ад эксплуатацыі Армузскага праліва, які з'яўляецца міжнароднай воднай артарэяй, мы яго зачынім», — заўважыў галоўнакамандуючы ВМС Ірана Алірэза Тангсіры. У адказ на гэта Пентагон збірае каліццё з краін Блізкага Усходу і дае зразумець, што

готовы сілай абараняць нафатанкеры і свабоду суднаходства. З гэтай мэтай у Персідскім заліве з мінулага месяца курсіруе амерыканская авіяносна група.

Калі амерыканцы пачнуць атакаваць непасрэдна іранскую тэрыторыю, ІРІ можа ўдарыць сваімі балістычнымі ракетамі па ваенных базях ЗША ў рэгіёне (Кувейт, Катар, ААЭ, Бахрэйн) і па сталіцах іх суніцкіх саюзнікаў. Закрыццё Армузскага праліва выклікае буйную рэгіянальную вайну, якая нанясе эканамічны ўрон не толькі Ірану, ААЭ, Эміратам і астатнім краінам АПЕК, але і ўсяму свету. За адзін дзень свет можа пазбавіцца значнай часткі паставак нафты. Такі дэфіцыт паліва разам з цэнамі ўдарыць па найбуйнейшых залежных ад імпарту энэрганосбітаў эканоміках свету — Кітая і Еўрасаюза — і можа прывесці да светскага крызісу.

Аднак эксперты перакананы, што, нягледзячы на ўсю крыўду на Захад, Іран не будзе перакрываць Армузскі праліў. Гэта ж, як і Эміраты, Кувейт і астатнія краіны рэгіёна, асноўную частку нафты ІРІ экспартуе праз гэтую артарэю. Закрыццё яе — усё роўна, што страляць сабе ў нагу. Ды яшчэ ў такі складаны эканамічны перыяд, калі пад санкцыямі ЗША ў Іране растуць інфляцыя і беспрацоўе. «У нас, вядома, ёсць магчымасць зрабіць гэта, але мы, вядома, не хочам гэтага рабіць, таму што Армузскі праліў і Персідскі заліў — гэта наша «дарога жыцця», — заўважыў кіраўнік МЗС Ірана Махамад Джавад Зарыф у інтэрв'ю Bloomberg.

Усе рэгіянальныя гульцы разумеюць, да якой катастрофы прывядзе абмежаванне свабоды суднаходства ў Персідскім заліве. Аднак на ўсялякі выпадак яны развіваюць альтэрнатыўныя маршруты дастаўкі нафты і газу. У 2012 годзе ААЭ адкрылі нафтаправод з Абу-Дабі ў Фуджэйры, а Сірыя мадэрнізавала газавод, які злучае тэрмінал Янбу ў Чырвоным моры

з радовішчамі ва ўсходніх правіцях. У дыверсіфікацыі нафтавых маршрутаў удзельнічаюць і самі іранцы. У 2017-м яны адкрылі пабудаваны індусамі порт Чэбахар на беразе Індыйскага акіяна.

Тут жа трэба згадаць, што цяперашняя вайна ў Сірыі — прамы вынік жадання Ірана, Саудаўскай Аравіі і Катар абысці Армузскі праліў. Калі Дамаск адмовіў саўдытам і катарцам у будаўніцтве газавода, які выходзіць проста да берагоў Міжземнага мора, і абраў праект Іран—Ірак—Сірыя, суніцкія краіны пачалі падтрымліваць ісламістаў, якія спрабавалі зрынуць Башара Асада.

Закрыццё Армузскага праліва нясе ў сабе пагрозу светскага эканамічнага крызісу і вялікай рэгіянальнай вайны. Іран наўрад ці пойдзе на такі крок, бо вядома разумее, што гэты крызіс загубіць і яго эканоміку, што, аднак, не перашкаджае яму і іншым краінам АПЕК шукаць альтэрнатыву галоўнай нафтавай артарэі свету.

ЧАС КААЛІЦЫЙ

Еўрапейскія краіны плануюць стварыць ваенна-марскую кааліцыю для забеспячэння бяспекі суднаў, якія перасякаюць Армузскі праліў. Аўтарам ініцыятывы стала Вялікабрытанія, паведамляе Reuters са спасылкай на дыпламатаў ЕС. З падтрымкай ідэі ўжо выступілі Францыя, Нідэрланды і Італія. Цікаваць да ініцыятывы таксама праявілі Іспанія, Швецыя, Польшча і Германія. Цэнтральнае камандаванне УС ЗША паведаміла аб распрацоўцы шматнацыянальнай марской аперацыі Sentinel («Вартавы»). Заяўлена мэта аперацыі — умацаванне марскога стабільнасці, забеспячэнне бяспекі праходу і дэ-эскаляцыя напружанасці ў міжнародных водах на ўсёй тэрыторыі Аравійскага заліва, Армузскага праліва, Баб-эль-Мандэбскага праліва і Аманскага заліва.

Прысутнасць знешніх сіл у Персідскім заліве стане асноўнай прычынай напру-

жанасці ў рэгіёне, заявіў прэзідэнт Ірана Хасан Раўхані. Сакратар Вышэйшага савета нацыянальнай бяспекі Ірана Алі Шамхані паведаміў, што меры па забеспячэнні бяспекі суднаходства ў Персідскім заліве павінны быць сумесна распрацаваны дзяржавамі рэгіёна. Разам з тым кіраўнік аманскага МЗС Ірана Алі Шамхані выконваць правы міжнароднага суднаходства ў зоне Персідскага заліва. Раней кіраўнік знешнепалітычнага ведамства Расіі Сяргей Лаўроў у ходзе пасяджэння савета кіраўнікоў МЗС краін — членаў БРІК у Рыа-дэ-Жанейра папярэдзіў аб рызыцы ваеннага сутыкнення ў Персідскім заліве.

Стала вядома, што Іран і Расія ў найбліжэйшай будучыні плануюць правесці ваенна-марскія вучэнні ў раёне Армузскага праліва. Пра гэта заявіў галоўнакамандуючы іранскімі Ваенна-марскімі сіламі контр-адмірал Хасейн Ханзадзі, паведаміла інфармагенцтва IRNA. Акрамя таго, мінабароны Ірана і Расіі падпісалі мемарандум аб узаемаразуменні і пашырэнні супрацоўніцтва. Ханзадзі растлумачыў, што папярэдняя дамоўленасць аб правядзенні вучэнняў дасягнута, засталася вызначыць канкрэтныя тэрміны.

Тым часам выдаткі японскіх кампаній на страхаванне танкераў пры перавозкі нафтапрадуктаў праз Армузскі праліў выраслі ў 10 разоў з-за абвастрэння сітуацыі вакол Ірана, паведаміла Sankei. Па звестках выдання, тарыфы страхавальнікаў у апошнія месяцы павялічыліся з 0,025 да 0,25 працэнта ад кошту судна за адзін праход праз Армузскі праліў. Такім чынам, калі кошт танкера складае 10 мільярдаў іен (92 мільёны долараў), то кампанія, якая зафрахтавала яго, даядзецца заплаціць 230 тысяч долараў, паведамляе ТАСС. Акрамя таго, танкеры былі вымушаны максімальна падальць маршрут руху ад берагоў Ірана, а таксама атрымалі прадпісанне праходзіць Армузскі праліў на максімальнай хуткасці.

Захар БУРАК.

НАЦЫЯНАЛЬНЫ БАЙКШЭРЫНГ 3 AIST(амі)

**(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)**

«Мотавелазавод» сёння прапануе краіне іншы праект — Velosmart, байкшэрынг са станцыямі. Маркетолог прадпрыемства Валянцін Слабадзянюк расказвае, што ідэя стацыянарнага пракату паўстала каля трох гадоў таму. Партнёрам «Мотавелазавода» і інвестарам праекта стала кампанія «Сімазэк Энерга». Яе супрацоўнікі распрацавалі праграмае забеспячэнне, мабільную праграму і абсталяванне, якое будзе ўбудавана ў базавыя станцыі, а сам «Мотавелазавод» дасць веласіпеды і адаптуе іх да гэтых станцыяў.

Каб забяспечыць горад веласіпедамі, «Мотавелазаводу» спатрэбіцца выдаткаваць каля 250 тысяч долараў.

«Перш чым працаваць над праектам, мы вывучалі досвед еўрапейскіх краін і Кітая, — расказвае Валянцін Слабадзянюк. — Кітай практыкуе бесстанцыйны пракат і сутыкнуўся з вялікімі праблемамі. Першае — захламлэнасць гарадоў велізарнай колькасцю веласіпедоў, якія выпрацавалі свой рэсурс. Многія з іх застаюцца на вуліцы ў сапсаваным стане. Другая праблема заключаецца ў тым, што для падобных праектаў патрэбна сур'ёзная эканамічная мадэль функцыянавання, таму што многія праекты банкрутаваць, у тым ліку ад частых выпадкаў вандалізму. А воль большасць еўрапейскіх

краін прытрымліваецца пракату з базавымі станцыямі, каб не было падобнага хаосу».

Беларускі байкшэрынг Velosmart плануецца запусціць не толькі ў Мінску, але і ў іншых гарадах Беларусі, таксама праектам цікавяцца расіяне. Ён будзе працаваць па прастай схеме: каб скарыстацца пракатам веласіпед, трэба зарэгістраваць у мабільнай праграме, прывязаць да яе сваю банкаўскую картку і з дапамогай адсканаванага кода адкрыць замоч, якім веласіпед будзе прымацаваны да станцыі ў розных месцах горада. Каб завяршыць паездку, нельга пакінуць веласіпед у адвольным пункце — давядзецца знайсці станцыю Velosmart, а іх у горадзе па ідэі арганізатараў павінна быць каля 150. Кінуць веласіпед у любым месцы горада будзе як мінімум нявыгодна для мінчан і гасцей сталіцы, бо, пакуль ён не звернуць на станцыю, час пракату працягвае ісці, а значыць, сыходзяць і грошы.

Плануецца, што на кожнай станцыі будзе знаходзіцца 10—12 веласіпедоў, гэта значыць у горадзе будзе задзейнічана каля 1500 адзінак двухколавага сродку перамяшчэння. Гадзіна паездкі будзе каштаваць 60-65 кapeк. «Мотавелазавод» прапанаваў для праекта Velosmart мадэль веласіпед Aist Tracker 2.0. У рознічным продажы ён каштуе каля 270 рублёў. «Ён падобны на ўсе мадэлі пракатных веласіпедоў, яго асаблівасць заключаецца ў тым, што ў яго пнеўматычныя шыны, якія ствараюць больш камфорту падчас руху. У веласіпед авертыкальная пасад-

ка, ёсць святлоадбівальнікі, званок, багажнік і падножка. Галоўная зручнасць — гэта наяўнасць трох хуткасцяў, яны пераключаюцца вельмі проста — паваротам шыфтару. Гэтага дастаткова для горада, веласіпед здольны падымацца на любы гарадскі схіл», — расказаў Валянцін Слабадзянюк.

Каб забяспечыць горад веласіпедамі, «Мотавелазаводу» спатрэбіцца выдаткаваць каля 250 тысяч долараў, распрацоўка софту для гэтага праката каштуе каля 70 тысяч еўра. Валянцін Юр'евіч зазначае, што, як правіла, такія праекты ў Еўропе заўсёды акупляюцца. Па розніках праект Velosmart павінен акупіцца на працягу 3-5 гадоў, у залежнасці ад умоў яго рэалізацыі. Прыбытак будзе атрымаваць як інвестар праекта — прыватная кампанія «Сімазэк Энерга», — так і «Мотавелазавод».

Праект гатовы да запуску, але ёсць адна праблема — аўтары не могуць дамовіцца з гарадскімі ўладамі аб выдзяленні месцаў пад станцыі пракату, бо такога вопыту раней не было. Адна стандартная станцыя займе зусім няшмат месца, вышыней яна каля метра, а даўжыня можа быць рознай — гэта залежыць ад колькасці паркоўчаных месцаў, але прыблізна на 12 веласіпедоў, якія стаяць побач. «Мы перакананыя, што байкшэрынг у горадзе павінен існаваць і са станцыямі. Трэба знайсці рашэнне выдзялення зямлі без аўкцыёну, пад часовае збудаванні, таму што станцыі лёгка дэмантуюцца і перасоўваюцца, — дзеліцца маркетолог прадпрыемства. — Мы гэтую ідэю не пакінулі, жаданне за-

пусціць праект у нас захоўваецца, працягваем шукаць магчымасці яго рэалізацыі».

Атрымліваецца: ці ўбачым мы ў краіне нацыянальны байкшэрынг, дзе акцэнтны расставлены на ўсё беларускае, цяпер залежыць толькі ад рашэння гарадскіх уладаў. Не выключана, што спачатку праект будзе запушчаны не ў сталіцы, а ў абласных гарадах Беларусі ці ў Расіі, дзе праблем з вылучэннем месца пад станцыі пакуль менш.

Беларускі байкшэрынг Velosmart плануецца запусціць не толькі ў Мінску, але і ў іншых гарадах Беларусі, таксама праектам цікавяцца расіяне.

Развіццё байкшэрыngu пракаментавала дырэктар Мінскага веласіпеднага таварыства Анастасія Янчэўская:

— Байкшэрынг — найлепшы веласіпедны праект года! Праект дае магчымасць ездзіць кожны дзень, не турбуючыся пра захоўванне і рамонт веласіпед, сумяшчаць розныя віды транспарту і перамяшчацца хутчэй. Напрыклад, калі вам трэба кудысьці ехаць па нязручным маршруце з перасадкамі ці ўначы, калі ўжо не ходзіць грамадскі транспарт, веласіпед можа стаць аптымальным рашэннем. Байкшэрынг — гэта новае адчуванне ад горада. Усе звыклія адлегласці памяншаюцца, дарога дадому ці на работу становіцца больш прыемнай. Гэта вельмі важны праект для горада: ён дазваляе скарыстаць выкарыстанне матары-

заванага транспарту, тым самым паліпшае экалагічную абстаноўку ў горадзе. У іншых краінах байкшэрынг датуецца з гарадскога бюджэту, яго разглядаюць як частку сістэмы грамадскага транспарту. У нас пакуль гэта прыватныя ініцыятыўныя, якія ў любым выпадку ахвярай вандалізму і крадзяжоў. Але гаворка ідзе пра зусім невялікі працэнт. Крадзеж або спробы «па няведанні» забраць веласіпеды ці самакаты — гэта праблема: на транспарце ўстаноўлены GPS-трэкеры, а запчасткі веласіпедоў унікальныя і больш нідзе не могуць быць выкарыстаныя.

Хацелася б звярнуцца да карыстальнікаў байкшэрыngu: старайцеся пакідаць веласіпеды там, дзе яны не перашкаджаюць вам самім як пешаходу або аўтамабілісту. На тратуары бліжэй да будынкаў, побач з велапаркоўкамі, у зялёных зонах. Калі вы заўважылі веласіпед, які ўпаў або які стаяць у ненадлежащим месцы, можаце яго падняць або крыху перанесці. Гэта зойме некалькі секундаў, затое зробіць стаўленне мінчан адно да аднога крыху больш дружалюбным.

**Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.
Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.**

ВЯЛІКАЯ «КУХНЯ» ПРЫЙДЗЕ НА МІНШЧЫНУ

У Лагойску пабудуецца завод, аналагаў якому няма ў Беларусі

Кампанія «Фуд Таўн» наладзіць у Лагойску вытворчасць мясных паўфабрыкатаў глыбокага замарожвання — катлеты з ялавічыны для прыгатавання там бургераў і чызбургераў, а таксама нарзаннага бекону. Прадукцыя будзе пастаўляцца як на экспарт, так і на ўнутраны рынак, у тым ліку ў сетку рэстаранаў хуткага харчавання.

па канвееры ў спецыяльны апарат шокавага замарожвання пры мінус 40 градусах.

Вытворчасць з'яўляецца практычна безадходнай. Пастаянны контроль за якасцю і мікрабіялагічнымі паказчыкамі будзе ажыццяўляць лабараторыя. Гэта дазволіць прадукцыі адпавядаць не толькі высокім патрабаванням рэстаранаў, але і агульнаеўрапейскім стандартам харчовай бяспекі.

Стварэнне «Фуд Таўн» вырашыць не толькі задачу напаўнення якасным таварам свайго сегмента рынку, але і задачу імпартазамышчэння.

У Беларусі таксама шмат патэнцыйных спажываўчоў ялавічнай выразкі: гасцініцы,

рэстараны, кафэ, пункты грамадскага харчавання. Толькі ў Мінску больш за трыццаць гатэляў маюць патрэбу ў прадукце прэмійнага класа. А гэта — толькі адзін з мноства прыкладаў магчымага пашырэння лінейкі прадукцыі, сегментаў рынку, што паспрыяе росту колькасці рабочых месцаў.

Натуральна, на такой «кухні» патрэбная моцная каманда адказных прафесіяналаў. Усяго работу на новым заводзе змогуць атрымаць дваццаць сем'яў з Лагойскага раёна. Стварэнне такой вытворчасці нясе шмат выгод, як эканамічных, так і сацыяльных, не толькі для Лагойшчыны, але і для Мінскай вобласці ў цэлым. На аснове прыпынку сацыяльна адказнага бізнесу кампанія будзе садзейнічаць мясцовым уладам у рашэнні пытанняў горада і раёна. У беларускіх камбінатаў з'яўца новыя пункты збыту прадукцыі. Праект мае высокі экспертны патэнцыял, бо адобраны кампаніяй пастаўшчыку мае права экспертаваць сваю прадукцыю ў любы рэгіён Усходняй Еўропы або краіны СНД, дзе карпарацыя вядзе дзейнасць.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Ну і ну!

ПАСПРАБАВАЎ ВЫНЕСЦІ КАЛГОТКІ

Мужчына зрабіў гэта на вачах прадаўца

Крымінальны інцыдэнт адбыўся ў адным з гандлёвых пунктаў Гомеля. Наведвальнік падшоў да прылаўка, узняў восем упаковок калготак і паспрабаваў прайсці з імі міма касы.

Прадавец заўважыла мужчыну і запатрабавала вярнуць тавар на месца, аднак зламанынік не паслухаў і паспрабаваў уцячы. Спынныя злычынства дапамог іншы пакупнік, які выйшаў з раўнінкі на вуліцу і затрымаў яго. Па інфармацыі Савецкага РАУС Гомеля, злодзей быў 42-гадовы жыхар горада, які раней прыцягваўся да крымінальнай адказнасці за збойства. Па яго словах, на маёмаснае злычынства ён адважыўся дзеля таго, каб зрабіць прыемнае каханай. Смеласці мужчыну дадаў алкаголь. Цяпер падазраваны знаходзіцца ў ізалятары часовага ўтрымання. У дачыненні да яго распачата крымінальная справа за замаха на рабаванне. Праваахоўнікі правяралі затрымананага на дачыненне да іншых злычынстваў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Извещение об открытом аукционе по продаже земельных участков в собственности в г. Гродно (ул. Кульбакская, микрорайон «Барановичи-7») 3 сентября 2019 года

№ лота	наименование объекта	местонахождение объекта	площадь земельного участка (га)	кадастровый номер	ориентировочная стоимость затрат на изготовление документации, руб.	начальная цена продажи, руб.	сумма задатка, руб.
1	Земельный участок У-3*	Ул. Кульбакская в районе жилого дома № 35	0,0943	44010000001010122	3 863,67	20 355,33	4 000
2	Земельный участок У-4*	Ул. Кульбакская в районе жилого дома № 35	0,1072	44010000001010123	3 755,60	23 139,89	4 600
3	Земельный участок У-118*	Микрорайон «Барановичи-7»	0,1035	44010000003006498	3 371,31	15 939,73	3 000

* - Земельные участки предоставляются в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома. Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Земельный участок имеет ограничения.

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости». Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона: внесение платы за земельные участки; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; получение победителем аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома; занятие земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществить не позднее одного года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство одноквартирного жилого дома, указанного в графе 9, перечисляемый на расчетный счет BY24 АКВВ 3012 0000 4181 0400 0000 в филиале № 400 ГОУ ОАО «АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКВВ21400, УНП 590727594, получатель - КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

недвижимости», задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению; представителю в КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» следующие документы: заявление на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство участника в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования; дополнительно представляются: гражданином - копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального заверения; представителем гражданина - нотариально удостоверенная доверенность. При подаче документов на участие в аукционе гражданин Республики Беларусь предъявляет паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан - документ, удостоверяющий личность. Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет 407 с 5 августа по 28 августа 2019 года включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Победитель торгов либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный подпадающий заявление на участие в аукционе в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся обязан: внести плату за земельный участок; возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключении регистрационного протокола; выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома, один экземпляр протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся, а также градостроительный паспорт земельного участка (при наличии).

Аукцион состоится 3 сентября 2019 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 (восточный зал). Для участия в аукционе необходимо: внести задаток в размере, указанном в графе 9, перечисляемый на расчетный счет BY24 АКВВ 3012 0000 4181 0400 0000 в филиале № 400 ГОУ ОАО «АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКВВ21400, УНП 590727594, получатель - КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Платежи принимаются в белорусских рублях. Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. При невыполнении требований об обращении за государственной регистрацией прав на земельный участок в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона продажи несостоявшимся решение Гродненского горисполкома о предоставлении земельного участка утрачивает силу.

Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время. Контактные телефоны: + 375 (152) 72 05 37, 72 00 10, официальный сайт организатора торгов www.grodno.gov.by

Извещение об открытом аукционе по продаже конфискованного имущества 3 сентября 2019 года

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Условия продажи	Характеристика объекта
1*	Капитальное строение с инвентарным номером 412/С-24924 (назначение - здание специализированного автомобильного транспорта, наименование - гараж)	Гродненская область, Мостовский район, г. Мосты, ул. Колычевая, 5А/9, блок 7	2 160,00	216,00	Без условий	Здание гаража общей площадью 18,4 кв. м. Материал стен - кирпич, фундамент - бутовый ленточный, перекрытия - железобетонные, кровля - рубероид, пол - бетонный, ворота - металлические, электричество - открытая проводка. Год постройки - 1991. Здание расположено на земельном участке с кадастровым номером 42405010004000043 площадью 1 685 кв. м.
2*	Капитальное строение с инвентарным номером 412/С-1861 (назначение - здание одноквартирного жилого дома, наименование - жилой дом)	Гродненская обл., Мостовский район, Дубенский с/с, д. Сухиничи, ул. Степняковская, д. 50	5 400,00	540,00	Без условий	Здание одноквартирного жилого дома с составными частями и принадлежностями: кирпичная холодная пристройка, дощатая веранда, три дощатых и один деревянный сарай, бетонный погреб, дощатая уборная, колодезь общей площадью 73,3 кв. м, число жилых комнат - 3. Материал стен - кирпич, перегородки - кирпич, перекрытия - дощатые, крыша - шифер, отопление - печное, освещение - скрытая проводка. Год постройки - ну. Здание расположено на земельном участке с кадастровым номером 424081705601000050 площадью 0,0639 га (право пожизненного наследуемого владения).

* - Лот продается по поручению управления по Гродненской области Департамента по гуманитарной деятельности Управления делами Президента Республики Беларусь.

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 407, тел.: (0152) 720537, 720010. При проведении торгов предусмотрен шаг аукциона - 10%. К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашения с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесение задатка, а также представившие организатору торгов следующие документы: - Копии платежных поручений о внесении задатка за подачу заявления на расчетный счет BY24 АКВВ 3012 0000 4181 0400 0000 в филиале № 400 ГОУ ОАО «АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКВВ21400, УНП 590727594, получатель - коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении.

Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица - паспорт и нотариально заверенную доверенность. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в день и время, установленные организатором аукциона и указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а начисленная цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется победителем торгов (покупателем) в течение 20 рабочих дней со дня проведения аукциона. Победитель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Аукцион состоится 3 сентября 2019 года в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 407, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 с 5 августа по 28 августа 2019 года. Телефоны для справок в Гродно: (0152) 720537, 720010. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

20 августа 2019 года ОАО «Пинск - стройматериалы» проводит очередные 22 открытые торги в форме аукциона по реализации имущества

Организатор торгов Ликвидатор ОАО «Пинск - Стройматериалы» Реквизит Дмитрий Павлович, тел.: +375 29 835 99 77; 44 776 19 47. Время и место проведения торгов в 11.00 по юридическому адресу продавца

№ лота	Наименование и краткое описание	Общая площадь, м²	Начальная цена лота, руб. без НДС	Размер шага аукциона, руб.	Сумма задатка, руб.
3	Навес для материалов ул. Пучкова, 14Д	637,6	60 000	3 000	6 000
5	Склад - модуль ул. Пучкова, 14	881,2	120 000	6 000	12 000
6	Магазин № 30 «Стройматериалы», ул. Пучкова, 14	602,5	220 000	11 000	22 000
7	Магазин № 22 «Сделай сам», ул. Берковича, 13	206,5	49 000	2 450	4 900
8	Магазин № 4 д. Пинковичи, ул. Луницкая, 39	198,0	60 000	3 000	6 000
12	Пиломатериалы МС-5230	1 500	75	75	150

Подробнее с имуществом и условиями можно ознакомиться с лот. по п.т. с 8.00 до 18.00 по адресу продавца, на сайте www.brest-region.gov.by и у организатора торгов.

Шаг аукциона: 5 % от начальной цены лота. Размер задатка: 10 % от начальной цены лота. Задаток до подачи заявления перечисляется на р/с ВУ 39 РЦБ3012 520004100000 0933 в ПАО «Беларусбанк» БИК РЦБВ212Х, УНП 200250973. Документы, необходимые для участия в торгах: заявление на участие в аукционе, платежный документ с отметкой банка о внесении задатка, копии документов, подтверждающие юридические полномочия участника торгов, предоставляются не позднее 10.00 в день проведения аукциона. Возмещение затрат: победитель (претендент) возмещает затраты, связанные с подготовкой и проведением аукциона и продажей имущества аукциона из расчета 1,88% от начальной цены лота, которые подлежат уплате в течение 3 (трех) рабочих дней с даты проведения аукциона.

Проведение шестых повторных торгов по продаже имущества ООО «Черный егерь»

№ лота	Наименование лота	Начальная цена, руб.	Сумма задатка 5 %, руб.	Шаг торгов 5 %, руб.
1	Здание придорожного кафе (не завершенный строительством единый объект недвижимого имущества, инв. № 614/У-34310)	110 000,01	5 500,00	5 500,00

Местонахождение: Минская обл., Смолевичский р-н, автодорога М1/Е30 Брест (Козловичи) - Минск - граница РФ (Редьки), 379 км. (лево). Торги в форме открытого аукциона будут проведены по адресу: г. Минск, ул. Антоновская, д. 2, комн. 18, с 10.00 до 12.00 18.08.2019 г. Письменная заявка на участие в торгах и копия документа, свидетельствующего об оплате задатка, должна быть подана с 09.00. 03.08.2019 до 18.08.2019 по адресу организатора торгов: 220029, г. Минск, а/я 103. Задаток на участие по лоту составляет 5 % от его начальной цены и должен быть перечислен по 15.08.2019 на расчетный счет продавца: - ООО «Черный егерь», 220011, Минская обл., Смолевичский район, Торговая, д.14В, р/с ВУ14ТРСН 3012 1363 1001 4000 0000, в ОАО «Технобанк», г. Минск, ул. Кропоткина, д. 44, код ТРСНВУ22, УНП 690821358, назначение платежа: задаток по лоту (наименование лота и его номер) для участия в торгах 19.08.2019. Организатор торгов: ООО «БизнесУэй», г. Минск, ул. Антоновская, д. 2, комн.18, тел. +375 (29) 165-33-65. Продавец: ООО «Черный егерь». Ознакомьтесь с лотом методом в будние дни с 09.00 до 17.00 по месту нахождения лота, предварительная просмотрная время прибытия: Цена без НДС (VCH). В случае признания торгов несостоявшимся по причине участия одного претендента, лот может быть продан ему с его согласия по цене, увеличенной на 5 % от начальной цены. Победителем торгов (претендентом на покупку) возмещаются затраты на организацию и проведение торгов в размере 206,40 руб. Срок подписания договора купли-продажи по 29.08.2019. Правила и порядок проведения торгов, оформление участия в открытых торгах указаны на сайте Единого государственного реестра сведений о банкротстве www.bankrot.gov.by в разделе «Должник - ООО «Черный егерь» - имущество - реализация».

ЗАО «Белреализация» объявляет аукцион

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, BELTORGI.BY.

Продавец: ОАО «Крупский плодощевой завод» (УНП 600025392) в лице ликвидатора ООО «Партнер-Консультант», тел. +375 (17) 395-58-91.

Повторные публичные торги в электронной форме будут проведены 14 августа 2019 г. с 09.00 до 17.00 на электронной торговой площадке WWW.BELTORGI.BY. Извещение о раннее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звязда» от 29.06.2019 г.

№ л/п	Предмет торгов	Начальная цена, бел. руб. с НДС
1	Емкость 1 м³, инв. 450095	432,00
2	Емкость 2 м³, инв.450112	508,80
3	Емкость 7 м³, инв. 4290753	960,00
4	Емкость 7 м³, инв. 4290961	960,00
5	Емкость 4 м³, инв. 4290750	700,80
6	Емкость 6/у 15 м³, инв. 4290754	1728,00
7	Емкость 6/у 15 м³, инв. 4290755	1728,00
8	Емкость 6/у 15 м³, инв. 4290756	1728,00
9	Емкость 6/у 15 м³, инв. 429757	1728,00
10	Емкость 6/у 15 м³, инв. 450103	1728,00
11	Емкость 6/у 15 м³, инв. 450104	1728,00
12	Емкость 6/у 15 м³, инв. 450105	1728,00
13	Емкость 6/у 15 м³, инв. 450106	1728,00
14	Емкость 6/у 15 м³, инв. 450107	1728,00
15	Емкость 6/у 15 м³, инв. 450108	1728,00
16	Емкость 6/у 15 м³, инв. 4290964	1728,00
17	Емкость 6/у 15 м³, инв. 450132	1728,00
18	Емкость 6/у 15 м³, инв. 4290782	1728,00
19	Емкость 6/у 16 м³, инв. 4290780	1728,00
20	Емкость 6/у 16 м³, инв. 4290781	1728,00
21	Емкость 20 м³, инв. 4290758	1920,00
22	Емкость 20 м³, инв. 4290760	1920,00
23	Емкость 20 м³, инв. 4290759	1920,00
24	Емкость 50 м³, инв. 4290752	4608,00
25	Емкость н/х 25 м³, инв. 429783	2496,00
26	Емкость н/х 50 м³, инв. 450070	4608,00
27	Емкость 16 м³, инв. 4290762	1728,00
28	Емкость 16 м³, инв. 4290761	1728,00
29	Емкость 16 м³, инв. 4290763	1728,00
30	Емкость 16 м³, инв. 4290764	1728,00
31	Емкость 16 м³, инв. 4290765	1728,00
32	Емкость 16 м³, инв. 4290767	1728,00
33	Емкость 16 м³, инв. 4290768	1728,00
34	Емкость 16 м³, инв. 4290769	1728,00
35	Емкость 16 м³, инв. 4290770	1728,00
36	Брашная машина В6-ВИА, инв. 450062	528,00
37	Машина моечная АММ 6, инв. 450061	7776,00
38	Укупорочная машина Л5-ВУВ, инв. 450126	1632,00
39	Автомат для изготовления колпачков Л5-ВАК, инв. 450089	825,60
40	Автомат для укупок Л5-ВУВ, инв. 450124	1632,00
41	Этикетировочный автомат Л5-В32М, инв. 450064	2208,00
42	Вибробункер Л5-ВБК, инв. 450074	278,40
43	Устройство для переработки В6-ВИА, инв. 450125	528,00
44	Машина фасовочная Д9-ВР6Е, инв. 450076	3648,00
45	Автомат наклеивания марок АНМК-4, инв. 450065	1344,00
46	Камера обмытия ОКА-2, инв. 450122	5856,00
47	Солиноидный клапан 50НЖ-25, инв. 430108	393,60
48	Солиноидный клапан 50НЖ-25, инв. 430109	393,60
49	Водонагреватель, инв. 450113	153,60
50	Автомат для клея Л5-ВУК, инв. 450127	69,12
51	Комплект транспортеров Б-2	3110,40
52	Аппарат упаковочный инв. 430029	681,60
53	Котел паровой Е-1,0-0,9Р-3 (Э), инв. 430113	8736,00
54	Котел паровой Е-1,0-0,9Р-3 (Э), инв. 430114	8736,00
55	Водоподготовительная установка ВПУ-1,0-К	2920,00
56	Устройство водоподготовит. «Атпол» PFS 1820 TSE	364,80
57	Установка УФ обеззараживающая воды УДВ 2,5/1	192,00
58	Устройство водочащающее «Атпол» RFM-120 TET	921,60
59	Устройство водочащающее «Атпол» RFM-16	336,00
60	Автомат этикеточный Л5В32М	2208,00
61	Разливочный аппарат	1632,00
62	Счетчик УСБ-5/9504	134,40
63	Счетчик УСБ-5/534	134,40
64	Набор кранов пробковых	488,64
65	Автомат АНМК	1728,00
66	Весы ВЛР-200	163,20
67	Термостат ТКС	124,80
68	Аргетат ВВН-1,3 с двигат.	480,00
69	Котел паровой Е-1,0-0,9Р-3 (Э)	8736,00
70	Центрифуга	115,20
71	Теплосчетчик ТЗМ-104-1 dy 50	278,40
72	Баня ПЗ-4300	316,80
73	Теплообменник ТАРС 02-20, 0-1х	1056,00
74	Комплект лабораторных шкафов (9 шт.)	164,16
75	Вытяжной шкаф, инв. 450225	96,00

Местонахождение - г. Крупки, тел. для ознакомления +375 (29) 698-53-53.

Для участия в торгах необходимо в срок по 13.08.2019 г. до 17.00 1) зарегистрироваться и подать заявку на участие в торгах по выбранному лоту на сайте BELTORGI.BY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с ВУ33БПБ30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код БПСВВ2Х, УНП 191113330, получатель - ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов - 5 %, задаток - 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее, чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, уплатить аукционный сбор, заключить договор купли-продажи.

СКАНВОРД

	Узбіты дэсерт				
		Жыллё мурашак	Высокі двухколавый воз	Надліс на канверце	Стрыжань з разьбой
	Баявы кліч	Памер зароботнай платы	Сетка для скачкоў		
	Былая грашовая адзінка ў Латавіі			«Другое жыццё» акцёра	Лад жыцця сям'і
			Шоу ў масках і касцюмах	Прыбор індый-катар	
Вечна-зялёнае дрэва		Агароджа		Кафтан на Русі	Вяроўка з пяцелей на канцы
Тое, што і шрам			Сыравіна для жалеза		
	Самая доўгая клетка арганізма	Частка п'ясы		Тое, што і аблога	Вокліч з пераможнай інтанацыяй
			Возчык солі на Русі		
	Іспанская сярэбраная манета	Пачатак аснова чаго-небудзь		Казачная Баба...	
			Снасць для улову рыбака		

ПРАВЕЦЕ. КАЛІ ЛАСКА, АДКАЖЫ
 Па гарызанталі: Мурашнік, Ура, Бялуг, Ахлад, Епа, Гопа, Руда, Тын, Асада, Акт, Нера, Чулак, Азі, Япа, Рапа, Кукан, Па вертыкалі: Суфле, Марак, Арба, Ніг, Кор, Дарэ, Уклад, Карнавал, Лат, Датчык, Армяк, Аркан, Шнар, Апа.

Склаў Юрый ФАЛІНСКІ, г. Мінск.

СЁННЯ

Сонца

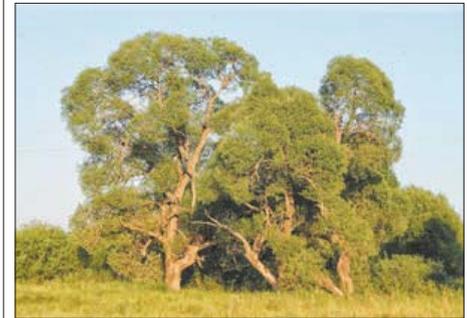
	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	5.26	21.05	15.39
Віцебск	5.10	21.00	15.50
Магілёў	5.16	20.55	15.39
Гомель	5.19	20.45	15.26
Гродна	5.42	21.19	15.37
Брэст	5.49	21.13	15.24

Месяц

Маладзік 1 жніўня.
Месяц у сузор'і Дзевы.

Імяніны

Пр. Анісіма, Ануфрыя, Івана, Пятра, Сямёна.
К. Лідзіі, Аугуста, Нікадзіма, Сцяпана.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

...у суседзяў

УСМІХНЕМСЯ

Аднойчы я не хацеў выходзіць на вуліцу, пакуль там ідзе дождж.
 Так прайшоў ліпень.

— А я думала, ты па мне сумаваў.
 — Прабач, я ўвесь час забываю правільны адрас.

— Чым ты займаўся сёння, каханы?
 — Ездзіў даведку для ўніверсітэта рабіць, потым да бацькоў зайшоў, аддаў тату той дыск, пра які табе казаў, потым на работу.

Жыццё дачніка — гэта пастаянная барацьба з суседскімі дзецьмі, якія лічаць яго агарод сваім, і сваімі дзецьмі, якія лічаць яго чужым.

Даты Падзеі Людзі

з жніўня

1569 год — 450 гадоў з пачатку выдавецкай дзейнасці Івана Фёдарова і Пятра Мсціслаўца ў Беларусі.

Прычына іх пераезду з Масквы дакладна невядомая. У 1569 годзе Фёдарав і Мсціславец выпусцілі ў Заблудаве першую пасля значнага перапынку кірылічную кнігу ў Літоўскай Русі — «Евангелле вучыцельнае». Гэта зборнік святаайцоўскіх тлумачэнняў на нядзельныя евангельскія чытанні. Гетман ВКЛ Р. Хадкевіч, які па сутнасці быў фундаатарам друкарскай дзейнасці Фёдарова і Мсціслаўца, задумаў выдаць кнігу на «простой мове», то-бок на мове, на якой размаўлялі мясцовыя жыхары. Аднак пасля размовы з прыхільнікамі праваслаўнай асветы князем Андрэем Курбскім (маскоўскім уцекачом) было вырашана друкаваць кнігу на традыцыйнай царкоўнаславянскай. У 1570 годзе ў Заблудаве выйшла богаслужэбны Псалтыр з часасловам. На гэтым выдавецкай дзейнасць Фёдарова ў Беларусі спыняецца. Слабое здароўе літоўскага гетмана змушае яго адзіці ад справы. Друкар адхіляе прапанову Хадкевіча застацца ў маентку і займацца спакойнай працай земляроба. Ён пераязджае ў Львоў, дзе ў 1574 годзе выдае «Апостал» — першую кірылічную кнігу на тэрыторыі Украіны.

1869 год — нарадзіўся Станіслаў Станіслававіч Богуч-Сестранцавіч, графік і жывапісец. Вучыўся ў Пецярбургскай акадэміі мастацтваў. Шмат падарожнічаў па Беларусі і Літве. У жанравых творах адлюстраваны побыт беларускіх і літоўскіх сялян і гараджан. Аўтар ілюстрацый да апавядання Э. Ажэшкі «Гэда-

лі», графічных лістоў «У мястэчку», «Злоўлены жывым», «Праца ў фальварку», «Цыганы», аніمالістычных малюнкаў, а таксама карцін «Баль у Мінску», «Прачкі» і іншых. Удзельнік выставак Пецярбургскага таварыства мастакоў (1890—1900), мастацкай выстаўкі ў Мінску (1911). Творчасць мастака паўплывала на развіццё беларускай станковай і кніжнай графікі канца XIX—пачатку XX стагоддзя. Памёр у 1927 годзе.

1943 год — пачаўся першы этап «рэйкавай вайны» партызан Беларусі на чыгуначных камунікацыях ворага. План аперацыі распрацаваў Цэнтральны штаб партызанскага руху па ўзгадненні са Стаўкай Вярхоўнага Галоўнакамандавання. Першы налёт прадугледжваўся ажыццявіць у адзін і той жа час. Ён, па рашэнні Стаўкі, надшышоў у перыяд контрастнага пудлення саветскіх войскаў пад Курскам, калі партыянкі пад іх ударами вымушаны былі ў спешным парадку перакідаваць свае рэзервы то на адзін, то на другі ўчастак фронту. Каб паралізаваць чыгуначныя перавозкі гітлераўцаў, у ноч з 2 на 3 жніўня 167 партызанскіх атрадаў Беларусі, Калінінскай, Ленінградскай, Смаленскай і Арлоўскай абласцей, а таксама частка ўкраінскіх партызан адначасова пачалі аперацыю «Рэйкавая вайна». Яна разгарнулася на 1000 кіламетраў уздоўж фронту і на 750 кіламетраў углыб ад лініі фронту да заходняй мяжы СССР.

1904 год — нарадзіўся Кліфард Дональд Саймак, амерыканскі пісьменнік у жанры навуковай фантастыкі і фэнтэзі. Лічыцца адным з заснавальнікаў сучаснай амерыканскай фантастыкі. Памёр у 1988 годзе.

1959 год — пачаўся I Маскоўскі міжнародны кінафестываль (у 1972 годзе афіцыйна ўключаны ў лік шасці найбуйнейшых сусветных кінафэстаў). Вялікага прызга быў удастоены фільм рэжысёра С. Ф. Бандарчука «Лёс чалавека».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЕГІСТРАЦЫЯНЫ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА. ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯЧУК, Н. РАСОЛКА, С. РАСОЛКА, А. СЛАНЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

Тэлефоны ў Мінску: прыёмная — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: літаратуры — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары аўтыбіяграфічных матэрыялаў і іншых арыгінальных фотаздымкаў і ілюстрацый у газеце з'яўляюцца аўтарамі і вынашчыцамі. Іх меркаванне не з'яўляецца суадпавядальным меркаванню рэдакцыі. Размяшчэнне аўтарскіх адрэзаў і публікацыя адрэзаў вы іх пisma. Парадку матэрыялаў, аўтыбіяграфічных і «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>;
 e-mail: info@zviazda.by,
 (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
 РЕКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2783.

Нумар папісанні ў 1930

2 жніўня 2019 года.